STUDIJSKA KNJIŽNICA V CELJU

15. NOV. 1962

LETO IX — ŠT. 8.

CINKARNAR

GLASILO DELAVSKEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

Izdaja Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje. Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Herbert Savodnik. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 25. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar«, Cinkarna, Celje. Tel. 215 in 216. Naklada 2100 izvodov. Tisk in klišeji ČP »Celjski tisk« Celje.

Kaj se dogaja v naši okolici

Sedem številk našega glasila ste dobili letos v roke. Ste jih prebrali? Ste bili z branjem zadovoljni?

Se z vrsto vprašanj vas bi mogli nadlegovati, a vi nam verjetno ne bi odgovorili. Morda pa le?

Vendar, preden nam odgovorite, preden se sami oglasite, čujte, kaj sodijo drugi o našem glasilu. Ne da bi govorili o podrobnostih, povzemamo:

1. naše glasilo piše samo o tem, kar se je zgodilo, kar je mimo in ne moremo več spremeniti; premalo piše o vprašanjih, ki jih bomo šele načeli, ki jih mora ves kolektiv najprej spoznati, o njih razmisliti, razpravljati in potem sklepati;

2. naše glasilo ne poroča dovolj o načrtih, pripravah in delu posameznih strokovnih služb, sektorjev, obratov in oddelkov;

3. v našem glasilu ne sodelujejo družbeni in politični delavci, zato tudi ne vemo, kaj delajo osnovne organizacije Zveze komunistov, sindikalne podružnice in organizacija Ljudske mladine.

Torej, naše glasilo ne izpolnjuje najbolje svojega poslanstva — ali pa: razne službe, strokovnjaki, predstavniki družbeno političnih organizacij in drugi ne delajo nič takega, kar bi bilo vredno posredovati kolektivu.

Menimo, da ni tako.

Pa vi, ki berete časopis in živite sredi dogajanja? Se v vašem okolju res ne zgodi nič takšnega, kar bi morali vedeti tudi vaši tovariši na drugem koncu tovarne? Ali veste prav vse o načrtih našega podjetja? Veste, kako bomo te načrte uresničili in če bodo ti načrti za vas koristni ali škodljivi? Ali v kemijskih obratih vedo, o čem so razpravljali na občnem zboru sindikalne podružnice v metalurgiji?

Izgleda, da veste, ker nihče nič ne vprašuje. Morda pa tudi ne veste, da so vam organi upravljanja, predstavniki družbeno-političnih organizacij, strokovnjaki in predpostavljeni dolžni pojasnjevati razna vprašanja, da vas morajo seznaniti z načrti, uspehi in potrebami podjetja? Morda se te pravice ne zavedate, morda ne veste, da ste vi proizvajavci, ki so vam predstavniki kolektiva odgovorni, kaj počno z vašimi proizvodi, od katerih je odvisen dohodek podjetja in potlej tudi vaši osebni dohodki? Morda vam pa sploh ni mar, kaj delamo in kaj bomo delali v Cinkarni? Za vas morda tudi ni pomembno, koliko bomo ustvarili dohodka, ker nimate nobene potrebe, da bi povečali svoje življenjske ugodnosti? Dvomimo o tem in zato se čudimo, zakaj bolj zavzeto ne izterjate svoje pravice: podrobna pojasnila o načrtih, uspehih in uveljavljanju pravic delovnega človeka!

In vi — strokovnjaki, upravljavci, politiki in voditelji ljudskih množic — kaj mislite, da je dovolj, če odkrijete rešitev določenih vprašanj med štirimi stenami? Menite, da ste potlej zadevo uredili? Ne veste, da morate svoje načrte razložiti ljudem, ki te načrte izvajajo? Da morajo ti ljudje — proizvajavci — o teh vaših načrtih razmisliti, razpravljati, jih sprejemati — ali pa tudi odklanjati, če ne zadoščajo zahtevam o vsestranskem razvoju in napredku podjetja?

V naši družbi smo za naše delo odgovorni drug drugemu. Ne moremo biti družbeno koristni, če opravljamo naše delo v zaprtih inštitutih, laboratorijih, pisarnah, oddelkih in obratih. Uspeh posameznika je ničev, če ga ne prizna in ne osvoji vsa družba. Zato je naše glasilo dolžno, da posreduje delovne uspehe posameznikov drugim članom kolektiva, člani kolektiva pa imajo vse pravice, da od uredništva zahtevajo pojasnila o določenih vprašanjih v našem podjetju, ki bi nanje hoteli vedeti odgovor in pojasnilo.

Pričakujemo, da bodo v prihodnje tovariši, ki so dolžni kolektivu pojasnjevati razvoj in dogajanje, bolje izkoristili naše glasilo za posredovanje informacij in da bodo člani kolektiva bolj odločno terjali pojasnila od uredništva o problemih, ki jih tarejo.

Samo tedaj, če bomo sodelovali — vsi v kolektivu — če se bomo vsi bojevali za skupne cilje in uspehe, če bomo vsi skupaj reševali težave, ki so pred nami, bomo lahko zares uspeli. Če pa hočemo skupno k skupnemu cilju, potem moramo predvsem vedeti, kaj je naš cilj, kakšna je pot do tega cilja in kako se temu cilju približujemo.

Urednik

Ob prazniku republike
čestitamo vsem državljanom
za dosežene uspehe
in želimo v prihodnje še obilo
osebnih in delovnih uspehov!

Razprave o točkovnem sistemu

Te dni so tudi poslednji obrati zaključili razprave o osnutku novega točkovnega sistema, ki bo temelj za delitev osebnih dohodkov v prihodnje. O samem sistemu in o spremembah, ki so jih predlagali proizvajavci v razpravah, bomo poročali prihodnjič. Verjetno bomo takrat poročali tudi o stališčih delavskega sveta do celotnega osnutka točkovnega sistema.

Ob tej priložnosti lahko poudarimo, da so sindikalne organizacije v posameznih obratih ob razpravah o točkovnem sistemu pokazale neverjetno veliko zanimanje. Njihovo delo je bilo tokrat tako živahno, kakor ga nismo mogli zapaziti vse leto. Sodimo, da je povsem nepravilno, če članstvo kolektiva — torej tudi članstvo sindikalne organizacije — pokaže zanimanje za problematiko podjetja samo tedaj, kadar gre za njihove osebne koristi. Vedeti bi že morali, da osebni prejemki v današnjem gospodarskem sistemu niso toliko odvisni od točke ali kakšnega drugega merila, temveč predvsem od celotnega ekonomskega uspeha podjetja. Ekonomski uspeh podjetja pa je spet odvisen od organizacije dela, discipline, prizadevnosti in podobnih elementov, ki smo o njih govorili vse leto, pa zanje člani kolektiva niso pokazali toliko zanimanja, kakor zdaj v razpravi o točkah.

V prihodnje nam mora biti jasno, da je za naše osebne dohodke pomemben uspeh celotnega podjetja, a uspeh celotnega podjetja moramo računati z uspehi na vsakem delovnem mestu. Zatorej priporočamo, da v prihodnje člani kolektiva in sindikalne organizacije, poleg drugih družbeno-političnih organizacij, razmišljajo in razpravljajo bolj zavzeto o vseh drobnih in vsakdanjih vprašanjih, ki skupaj pomenijo uspeh celotnega podjetja.

Valjarna je gotova

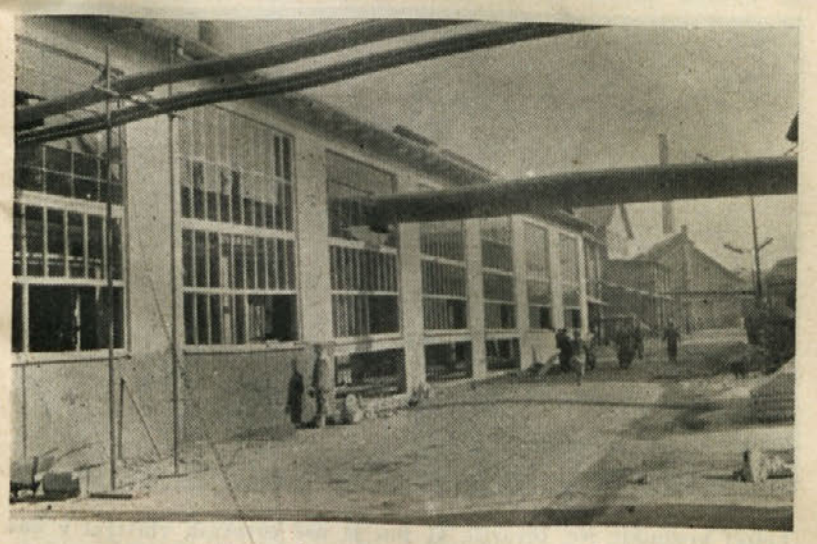

Koneno so z zidarskimi deli valjarne končali. Bil je že tudi skrajni čas, saj je hladno vreme grozilo valjavcem s prehladom

TOČNOST!

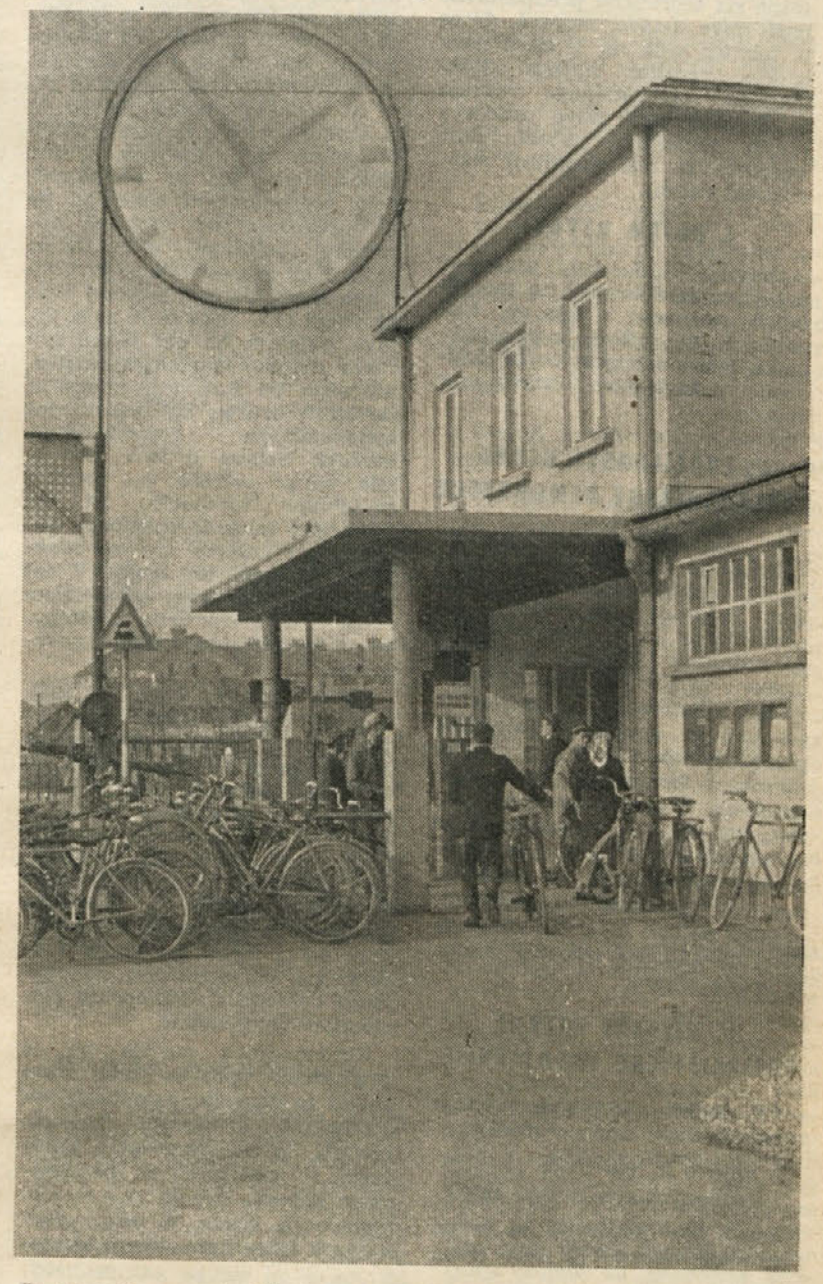

Še do nedavnega je bilo tako: ura še ni bila niti dve, ko so mnogi že odhajali mimo vratarjev

Prihodnje leto še korak naprej

Naši letošnji proizvodni uspehi nas bodo verjetno povsem zadovoljili, saj ugotavljamo nenehen porast skoraj v vseh proizvodnih obratih. Letošnji uspehi nam zatorej dovoljujejo, da za prihodnje leto začrtamo še nekaj večje proizvodne dosežke, ki nam bodo zagotovili še večjo stabilnost vsega podjetja in hkrati večje osebne dohodke.

V celotni proizvodnji smo se zatorej odločili povečati naš količinski proizvodni načrt v letu 1963 za 13,49 odstotka. Strokovne službe, ki so sestavile predlog proizvodnega načrta za prihodnje leto, so predvidele povečanje proizvodnje v vseh obratih. Po tem osnutku bi morali metalurški obrati povečati proizvodnjo v prihodnjem letu za 14,91 odstotka, obrat anorganske kemije v Celju za 12,71 odstotka, obrat anorganske kemije v Mozirju za 14,64 odstotka, kar pomeni, da bi morala vsa anorganska kemija skupaj v prihodnjem letu povečati proizvodnjo za 12,85 odstotka. Najmanjše povečanje so strokovnjaki določili v obratu organskih barvil, ki bi naj povečal proizvodnjo samo za 8,04 odstotka. V tem obratu so določili tako majhno povečanje zavoljo določenih rekonstrukcij, a zato predvidevamo, da bodo v obratu organskih barvil v letu 1964 povečali proizvodnjo kar za kakšnih 20 odstotkov.

Te načrte strokovnih služb za podjetje v celoti in za posamezne obrate bodo v prihodnjih dneh obravnavali posamezni zbori proizvajavcev v obratih, nakar bodo delavski sveti v ekonomskih enotah te načrte bodisi potrdili, bodisi spremenili. Povečanje proizvodnje namreč ni določeno enakomerno za vse proizvode, kajti upoštevati moramo potrebe, ki jih je zabeležila komercialna služba. Nekaterih proizvodov prihodnje leto sploh nimamo v načrtu, drugi proizvodi pa so ali nekoliko zmanjšani, ali pa spet precej povečani. O posameznih zmanjšanjih ali povečanjih proizvodov tukaj ne bi govorili, ker bodo o tem bolj podrobno razpravljali v obratih samih, vendar opozarjamo, da morajo obrati v razpravi o posameznih proizvodih računati z dejstvom, da moramo proizvajati tiste proizvode, ki so za tržišče potrebni in hkrati zagotavljajo podjetju ekonomsko najboljše rezultate.

Tudi naši izvozni načrti za prihodnje leto so dosti večji od letošnjih. Letos izvažamo pet izdel-

(Nadaljevanje na 2. strani)

NAŠA BESEDA JE ZAKON

Teze za študij nove ustave FSRJ

Pričujoče teze se nanašajo pretežno na teoretične predpostavke naše nove ustave, namreč, da se iz teh tez vidi, da je naša nova ustava rezultat našega dosedanjega socialističnega razvoja in da sicer naša nova ustava v svojih temeljnih načelih daje smernice za naš nadaljnji socialistični razvoj.

I. POJEM USTAVE

Pravila, ki določajo organe v državi, njih delovanje in medsebojno razmerje, s tem pa tudi obliko in tip države in predstavniška telesa ter pravico in dolžnosti državljanov, imenujemo ustavo.

II. ZNAČILNOSTI USTAV PARLAMENTARNE DEMOKRACIJE

V socialistični demokraciji, kakršna je naša, se kaže aktivizacija ljudskih množic, v njihovem neposrednem vplivu na upravljanje in s tem postopno spreminjanje države v specifični organ družbenega samoupravljanja. Buržoazna demokracija, pa naj se zavija v katerikoli plašč demokratizma, je vselej diktatura boržuazije, torej vladajočega izkoriščevavskega razreda. Buržuazna demokracija že po naravi stvari izključuje neposredno sodelovanje in neposreden vpliv ljudskih množic na izvajanje oblasti in je organizirana tako, da namesto ljudstva vladajo vrhovi strank.

III. USTAVNI RAZVOJ SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

Pri našem ustavnem razvoju moramo zlasti imeti v mislih:

1. ustavo iz leta 1946;
2. ustavni zakon iz leta 1953.

Ad 1. Po revoluciji, to je po prevzemu oblasti, je bilo treba okrepiti oblast delovnih ljudi, ustvariti socialistični državni sektor, na katerega bi se ljudska oblast lahko opirala pri svojem nadaljnjem boju s kapitalističnimi elementi, bodisi tistimi, ki jih še ni razlastila, bodisi tistimi, ki se stalno porajajo iz vrst drobnih blagovnih proizvajavcev. Trdno oblast, temelječo na socialističnem gospodarskem sektorju, pa je narekovala tudi možnost inozemske politične intervencije, kakor tudi gospodarskega pritiska z namenom, da se vzpostavi stari družbeni red. Tako se je naša država pojavila na eni strani kot čuvar revolucionarnih pridobitev, istočasno pa kot najprimernejši zastopnik družbe, kot organizator socialističnega gospodarskega razvoja. Ustava iz leta 1946 je bila odraz potrebe po utrditvi pridobitev revolucije in po ustvaritvi takšnih političnih pogojev, po katerih naj se revolucija uresniči do kraja. V tej ustavi je bila torej poudarjena vloga državno-centralističnega, to je administrativnega upravljanja.

Ad 2. Ustavni zakon iz 1953. V pogojih administrativnega vodenja so na področju družbenega in političnega razvoja nastali ali se krepili nekateri negativni pojavi, kot so to slabitev iniciative in nezadostna kontrola delovnih ljudi, administrativen shematizem, določene nevarne tendence zaraščanja partije z državnim aparatom in predvsem birokratizem ter z njim povezano tendence po tehnokratizmu, po uvajanju določenih ekonomskih privilegijev in podobno.

Komunistična partija pa je pravočasno sprožila celo vrsto pobud za dosledno razvijanje socialističnih družbenih odnosov. Izvršile so se spremembe predvsem v političnem in ekonomskem sistemu samem in v metodi planiranja. Dana je bila orientacija k hitrejšemu tempu demokratizacije in k uresničevanju družbenega samoupravljanja na vseh področjih družbenega življenja. Pristopilo se je k decentralizaciji državne uprave, ki je začela s prenašanjem gospodarskih funkcij z višjih državnih organov na nižje organe. Odločilni korak pa je bil storjen s temeljnim zakonom o gospodarjenju z državnimi gospodarskimi podjetji po delovnih kolektivih. Odraz tega razvoja je ustavni zakon iz leta 1953, ki je na široko odprl pot praksi samoupravljanja ter dal bolj določeno smer našega socialističnega demokratizma. Ustavni zakon predstavlja torej prelomnico glede na prejšnje stanje in pomeni neposredno pripravo na sedanje stanje. Spričo nadaljnjega razvoja našega družbenega samoupravljanja pa so predpisi oziroma določila v nekaterih oblikah postali preozki za našo družbeno prakso. Ustavni zakon je kot predhodni predpis urejal samo dozorele konkretne probleme v praksi, zato ni mogel dati celovitejšega pojmovanja ustavnosti socialistične države v novih pogojih. Ustavni zakon kot takšen tudi ni mogel dovolj učinkovito zajeti določenih negativnih pojavov. Zaradi nedograjenosti našega dosedanjega ustavnega sistema je praksa pokazala, da so možne težnje, da se v imenu individualnega interesa egoistično ali partikularistično izkoriščajo družbena sredstva in da se živi na tuj račun, medtem ko se spet v imenu enostranskega tolmačenja kolektivnega interesa lahko pojavljajo tehnokratizem, birokratski centralizem, ločujejo neposredni proizvajavci od vpliva na produkcijo in na delitev produkta. Bile so tudi težnje po pridobivanju privilegijev, osebnem bogatenju, uravnilovki in podobno. Naloga nove ustave je, da se vzdržuje takšen politični sistem, ki bo zagotovil, da se bodo ta protislovja čimbolj demokratično razrešila.

IV. SPREMEMBE V DRUŽBENI STRUKTURI IN NOVA USTAVA

Sprejetje nove ustave so narekovale tudi spremembe v družbeni strukturi, ki so nastajale in se razvijale v naši deželi že takoj po zmagi revolucije.

1. Delavski razred

Odločilna sprememba se je izvršila predvsem v družbenem položaju in vlogi delavskega razreda. Delavski razred je iz zapostavljenega in izkoriščanega razreda v stari Jugoslaviji zrasel in zavzel v novih pogojih vodilno mesto v sistemu samoupravljanja in v družbenem in političnem življnju sploh. V pogojih družbene lastnine nad proizvajalnimi sredstvi se je začel pospešen proces odmiranja funkcij države v najrazličnejših oblikah našega samoupravljanja, saj naš delovni človek čedalje bolj pridobiva na razgledanosti in politični zrelosti in rešuje mnoga vprašanja, ki jih je nekoč morala reševati država. Vse to, in perspektive našega nadaljnjega socialističnega razvoja, so narekovale, da naš človek dobi ustrezno mesto in vlogo v sistemu naše nove ustave.

Ne smemo pa izgubljati iz vida, da je naš delavski razred še mlad in v svojih posameznih delih nov, saj se pretežno rekrutira z vasi, zato je v vrstah delavskega razreda še mnogo zaostalih pojmovanj. Njegovo ekonomsko, tehnično in drugo znanje ni enakomerno in ne zadostuje vedno za moderno gospodarstvo, kakršno je in mora biti gospodarstvo socialistične dežele. Zaradi tega se pojavlja, da posamezni deli delavskega razreda pogosto ne razumejo nujnosti teh ali onih ekonomskih in družbenih ukrepov, težav in metod pri urejanju konkretnih problemov. Pa tudi notranji odnosi sami z ostanki ekonomske neenakosti, birokratizma, nasprotij med umskim in fizičnim delom in pa ves sistem delitve »vsakemu po njegovem delu«, ki je v sedanji fazi ekonomsko neogiben, ustvarjajo pogoje, iz katerih izvirajo določena protislovja v delavskem razredu samem. Zaradi tega v naših pogojih niso nemogoči spori med delavci posamezniki in organi samoupravljanja v podjetju. Te spore je mogoče urejati s šistemom socialističnega demokratizma in z dejavnostjo komunistov in vseh zavednih socialističnih faktorjev.

2. Kmetje

Večji del obdelovalne zemlje v Jugoslaviji je last individualnega proizvajavca. V tej obliki zemljiške lastnine načelno še zmerom obstajajo možnosti za pojav kapitalističnih tendenc in odnosov. Spričo relativno nizkega zemljiškega maksimuma v zvezi z dejstvom, da je nemogoče imeti v privatni lastnini strojna sredstva za veliko kmetijsko proizvodnjo, je privatna zemljiška posest praktično v velikanski večini zreducirana v glavnem na osebno delo lastnika in njegove družine.

Izkušnje kažejo, da je pospeševanje in povečanje kmetijske proizvodnje preko sedanjega izoliranega kmetijskega gospodarstva neuresničljivo. V sodobnem razvoju imamo dvoje poti ustanavljanja velikih kmetijskih gospodarstev. Prva je kapitalistična pot diferenciacije na vasi, propadanje revnega in malega kmeta ter postopna koncentracija zemlje v večjo posest ob izkoriščanju mezdne delovne sile na veleposestvu. Takšen razvoj v naši deželi ni mogoč. Druga pot je ustanavljanje velikih socialističnih gospodarstev s socialističnimi družbenimi odnosi v kmetijstvu. V naših pogojih se je pokazala najboljša pot za izgradnjo sodobnega velikega kmetijskega posestva in socialistične preobrazbe vasi v krepitvi proizvodnega sodelovanja socialističnega sektorja s kmetom na bazi obojestranske materialne zainteresiranosti, v pospeševanju kmetijske proizvodnje, v povečanju delovne storilnosti, v znižanju proizvodnih stroškov in v nenehni krepitvi socialističnega sektorja na vasi. Gre torej za postopno podružabljanje procesa kmetijske proizvodnje in procesa razširjene reprodukcije v kmetijstvu z razvijanjem osnovnih proizvajalnih sredstev v okviru kmetijskih zadrug in drugih oblik, ki lahko nastanejo, toda brez nasilnega

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pripravite se na praznik

Ob 29. novembru moramo poskrbeti za lep izgled naših prostorov in dvorišč, zato bomo v času od 15. do 28. novembra organizirali čistilno akcijo. V tej akciji morajo sodelovati vsi člani kolektiva, posebej pa nadzorno osebje z obratovodji, glavnimi inženirji ali šefi sektorjev. Razpored in navodila za čiščenje boste dobili pravočasno.

UPRAVA

Svečana akademija

Dne 24. novembra bomo ob 19.30 v dvorani Narodnega doma proslavili Dan republike. Vse člane kolektiva vabimo, da se udeležijo svečanosti, ki bodo na njej nastopili komorni pevski zbor, gledališki igravci SLG Celje z recitacijami in orkester. Mimo tega bomo na svečanosti podelili tudi nagrade raznim športnim sekcijam, ki se bodo najbolje izkazale v tekmovanjih.

IS SPC

Še korak naprej

(Nadaljevanje s 1. strani)

kov, medtem ko imamo v načrtu za leto 1963 kar 11 izvoznih proizvodov. Mimo razširitve izvoznega asortimenta in povečanja sedanjih izvoznih predmetov, bomo povečali tudi vrednost našega izvoza. Predvidevamo, da bomo vrednost izvoza v letu 1963 povečali za 40,27 %. S tem povečanjem bomo po vrednosti izvoza visoko na prvem mestu v okraju in med prvimi petimi izvozniki v republiki.

Pri delitvi čistega dohodka v letu 1963 bomo morali upoštevati predvsem potrebo podjetja, da zagotovimo sklade naše gospodarske organizacije. V preteklih letih podjetje ni najlepše skrbelo za večanje skladov in to zanemarjanje nam je že čestokrat škodilo. Zategadelj smo se odločili, da bomo v letu 1963 povečali osebne dohodke za 0,29 %, medtem ko načrtujemo za investicijski sklad LR in LO 43,83 % več kakor letos, a za sklade gospodarske organizacije kar 120,34 % več sredstev kakor letos. Takšna razmerja so nujno potrebna, če hočemo zagotoviti redno poslovanje in obstanek našega podjetja, a kljub temu, da smo za osebne dohodke določili tako nizko povečanje, smemo pričakovati, da bomo povečali naše osebne dohodke v povprečju za 2000 dinarjev, seveda, če bomo uresničili proizvodni načrt.

Delavci — proizvajavci — vaša naloga je, da dobro premislite vse podrobnosti načrta proizvodnje v letu 1963, kajti to, kar bomo na centralnem delavskem svetu sprejeli, bomo morali tudi uresničiti!

CEPLJENJE

Leteči krožniki? Ne, tovariši, ki jim je naš zdravnik vbrizgal v nos cepivo proti gripi, čakajo, da se bo cepivo vlezlo v žleze

TEZE ZA ŠTUDIJ NOVE USTAVE FSRJ

(Nadaljevanje z 2. strani)

poseganja v individualno zemljiško lastnino. Vse to je dobilo odraz v 22. členu predosnutka ustave, ki določa, da smejo kmetje imeti lastninsko pravico na obdelovalnem in gozdnem zemljišču, katerega največja površina se določa z zveznim zakonom.

Če hočemo vplivati na ta razvoj, se mora družbena skupnost še določneje usmeriti v nakup zemlje, da se bodo oblikovale in krepile zdajšnje družbene kmetijske organizacije, zadružne ekonomije in industrijsko kmetijski kombinati. Prav tako je treba še odločneje razvijati vse možne oblike kooperacije, odločneje je treba uveljavljati vse potrebne ukrepe, da bodo lastniki zemlje, ki je zdaj obdelana zelo neracionalno, proizvajali na tej zemlji intenzivneje, ali pa jo — če niso zainteresirani za takšno kmetijstvo — s prodajo odstopili socialističnemu sektorju. To je dobilo odraz v istem, 22. členu predosnutka ustave, ki pravi, da je treba zemljišče kot dobrino splošnega družbenega pomena izkoriščati v skladu s splošnimi, z zakonom določenimi intresi.

3. Drugi mali lastniki

Z delavskim razredom in delovnimi kmeti se v pogojih socialistične graditve povezujejo tudi drugi mali lastniki — posebno na področju obrtništva, najmanjših gostinskih obratov in drugih uslužnostnih dejavnosti — ki živijo od svojega osebnega dela. V nadaljnjem družbenem razvoju se bo ta sloj delovnega ljudstva v raznih oblikah zmerom bolj povezoval z velikim socialističnim gospodarstvom in se spajal z delavskim razredom oziroma s celotno socialistično strukturo naše družbe. Na tem sektorju srečujemo še ostanke kapitalističnih odnosov in tendence po obogatitvi z eksploatacijo tuje delovne sile in tendence po izmikanju pred družbeno kontrolo.

V. Vloga države

Država je razredna zgodovinska tvorba, organizacija oblasti vladajočega razreda, da z njo uredi in zavaruje družbeno življenje tako, kakor to ustreza njegovim gospodarskim, političnim in drugim koristim. Država se je pojavila v zgodovini hkrati z nastankom privatne lastnine in protislovnih družbenih razredov. Država nastane torej tam, takrat in toliko, kjer, kadar in kolikor se razredna nasprotja objektivno ne dajo pomiriti. Kakor je znano, socialistična država začenja odmirati v trenutku, ko pride proletariat na oblast. To odmiranje države se začne najprej v njenih gospodarskih funkcijah, v upravljanju proizvajavcev s proizvodnjo, v postopnem prenašanju gospodarskih funkcij države na delovne kolektive. Prvi akt, v katerem država res nastopa kot predstavnik vse družbe — prisvajanje sredstev s proizvodnjo v imenu družbe, je obenem tudi njeno zadnje samostojno dejanje, ki ga stvori kot država. Vmešavanje državne oblasti v družbene odnose postaja po malem odveč in samo po sebi preneha. Namesto vladanja nad ljudmi, stopi obvladovanje stvari in vodstvo proizvajalnega procesa.

Država se torej ne odpravi, država odmira (Engels). V prehodnem obdobju od kapitalizma v komunizem ali v prvi oziroma nižji fazi komunistične družbe, v kateri poteka delitev dela po načelu »vsakemu po njegovem delu« in v kateri se pod vodstvom delavskega razreda ti družbeni odnosi postopno osvobajajo razrednih nasprotij in vseh elementov izkoriščanja človek človeka, pa proces odmiranja države še traja, ker razredna nasprotja v tej fazi še niso docela odstranjena. Lenin poudarja, da bo država lahko odmrla takrat, ko bo družba uresničila načelo »vsakdo po svoji sposobnosti, vsakemu po njegovih potrebah«, to je takrat, ko se bodo ljudje tako navadili izpolnjevati osnovna pravila družbenega sožitja in ko bo njihovo delo tako produktivno, da bodo prostovoljno delali po svojih sposobnostih. Na sedanji stopnji našega socialističnega razvoja je tudi naša socialistična država, ki odmira, ki je na prehodu od diktature proletariata k svobodni skupnosti proizvajavcev. Čeprav pri nas država še ni odmrla, je vendar ne smemo uporabljati za krepitev oblasti nad ljudmi, temveč zato, da zagotovimo delovnemu človeku, da ne bo izkoriščan, temveč da bo sam sposoben upravljati svoje zadeve. Država mora torej zagotoviti materialno osnovo svobode, to je, omogočiti delovnemu človeku, da bo sam upravljal plodove svojega dela.

VI. Vloga in položaj subjektivnega faktorja socialistične družbe

Zveza komunistov se opira predvsem na moč svojega idejnega vpliva, na moč prepričevanja množic na temelju njihovih lastnih izkušenj. V tem smislu vodilna vloga ZKJ ni činitelj državne oblasti, temveč predvsem činitelj oblikovanja družbene zavesti, se pravi človeka, ki se sam upravlja in si sam vlada. Prav ta proces pomeni pot k ustvarjanju brezpartijske, direktne socialistične demokracije, ki je hkrati tudi oblika postopnega odmiranja posameznih funkcij države oziroma njihovega spreminjanja v funkcijo družbenega samoupravljanja.

Socialistična zveza je najširša tribuna demokratične borbe mnenj na socialističnih pozicijah, z odločilnim vplivom na socialistično prakso.

VII. Družbeno ekonomska ureditev

Pri nekdanjem sistemu delitve dohodka zlasti ni bilo mogoče izvesti nagrajevanja po delu. Ker dela ni bilo mogoče nagrajevati po učinku, je bila delovna storilnost nizka. Vsak plačni sistem predpostavlja mezdnega delavca. Mezdni delavec pa ni gospodar. Osvobojeno delo pomeni torej, da delovni človek sam upravlja s plodovi svojega dela. V naših sedanjih pogojih je treba torej stremeti za čim doslednejše izvajanje načela »vsakemu po njegovem delu«, to je, da naj bo osebni in materialni interes delovnega človeka gibalna sila njegove ustvarjalne aktivnosti. Uspehi dela pa so seveda odvisni od stopnje produktivnosti dela, od izboljšanja življenjskih in delovnih pogojev delavcev, od stanovanjskih, zdravstvenih in kulturnih razmer, od zvišanja strokovne, politične in splošno kulturne ravni delavcev. S čimvečjo produktivnostjo dela in s čim večjim širjenjem in nadaljnjim razvijanjem družbnega samoupravljanja in socialističnega demokratizma, s premagovanjem razlik med umskim in telesnim delom in čim popolnejšim uresničevanjem človeških svoboščin in pravic, pa bo načelo »vsakemu po njegovem delu« preraščalo v načelo »vsak po svojih sposobnostih, vsakemu po njegovih potrebah«, z drugimi besedami bo delo osvobojeno vseh protislovij, ki se danes še pojavljajo, to je, izginile bodo vse ekonomske neenakosti, ki so zdaj še nujne in neizbežne.

Kar zadeva samoupravljanja delovnih ljudi v produkciji in delitvi družbenega proizvoda pa glej 9. člen predosnutka ustave, ki je docela jasen in ne potrebuje nobenih natančnejših razlag.

Družbena lastnina: je kategorija družbenega samoupravljanja. Po svoji vsebini ni lastninska pravica, bodisi privatnopravno bodisi državna lastnina.

Družbena lastnina sredstev za proizvodnjo in drugih sredstev družbenega dela v bistvu označuje družbeno razmerje. To družbeno razmerje je značilno predvsem po tem, da s sredstvi za proizvodnjo in z drugimi sredstvi družbenega dela samostojno upravljajo v splošnem interesu in v interesu skupnosti delovni ljudje, ki delajo s temi sredstvi. To razmerje se zlasti izraza v tem, da so ta sredstva dostopna vsem delovnim ljudem pod enakimi pogoji, dalje, da je družbena lastnina podlaga tako za prisvajanje dela družbenega proizvoda za osebne in skupne potrebe delovnih ljudi, kakor tudi za družbeno akumulacijo, pravtako pa tudi v tem, da so sredstva družbenih skladov, ki služijo za materialni napredek skupnosti, dostopna vsem delovnim organizacijam pod enakimi pogoji. Zaradi tega pomeni družbena lastnina negacijo lastninske pravice, ker niti delovni kolektiv niti delovna organizacija in organi družbene skupnosti nimajo lastninske pravice do ten sredstev v tem smislu, da bi imeli izključno pravico razpolagati z njimi, in pravico prisvajanja proizvodov družbenega dela, ki je ustvarjeno s temi sredstvi.

Delovne organizacije: Vse delovne organizacije imajo isti položaj kot samostojne samoupravne organizacije. Izraz delovna organizacija je izraz za generičen pojem vseh organizacijskih oblik, ki se formirajo na podlagi združenega dela in samoupravljanja. V vseh vrstah delovnih organizacij imajo delovni ljudje v odnosu do družbenih sredstev, ki jih upravljajo, iste pravice in dolžnosti ter samostojno določajo svojo notranjo organizacijo. V soglasju s tem so vse delovne organizacije v svojem poslovanju samostojne.

Delovna organizacija je pravna oseba, to pomeni, da lahko po zakonu pridobiva pravice in prevzema imovinsko-pravne obveznosti. V predosnutku je navedeno kot eno izmed osnovnih načel organizacije dela in upravljanja, da morata omogočiti delovnim ljudem, da v vseh fazah skupnega dela, to je v delovni enoti in širših organizacijskih enotah, neposredno odločajo o vprašanjih svojega dela in ekonomskega položaja. Toda hkrati je treba v skladu z enostavnostjo delovnega procesa in s poslovanjem delovne organizacije zagotoviti, da se vprašanja, ki so v skupno korist za delovno organizacijo, urejajo v delovni organizaciji kot celoti. Neposredno odločanje delovnih ljudi v delovnih enotah je hkrati eden izmed bistvenih pogojev za uresničevanje načela delitve po delu.

Funkcije družbeno-političnih skupnosti in enotnost družbeno-ekonomskega sistema (Glej člen 28. do 34. predosnutka ustave.)

VIII. Družbeno - politični sistem

Človek kot ustvarjavec in upravljavec — izhodišče našega družbeno-političnega sistema.

Človek je temelj našega socialističnega sistema, je njegov ustvarjavec, nosivec in uživavec. Naš socialistični sistem temelji na medsebojnih odnosih ljudi kot svobodnih in enakopravnih proizvajavcev in ustvarjavcev, ki delajo in ustvarjajo tako, da bi zadostili svojim osebnim in družbenim potrebam.

Tak položaj in takšna vloga človeka sta mogoča, če so sredstva za proizvodnjo družbena, s čimer je onemogočeno izkoriščanje človek človeka. Nadalje mora biti podana družbena lastnina, ki je pogoj za enakopravnost delovnega človeka. Nadaljnji pogoj je pravica do dela in svoboda dela. Če naj bo človek temelj našega socialističnega sistema, tedaj mu mora biti omogočeno, da sam neposredno soodloča tako v delovnih organizacijah, kakor tudi v družbeno-politični skupnosti (občina, okraj, republika in federacija). Temu služi pravica samoupravljanja, po kateri je zgrajen temeljni sistem vse naše družbeno-politične in ekonomske ureditve. Delovnemu človeku mora biti zagotovljena svoboda glede demokratičnih političnih pravic, namreč človek — občan mora imeti možnost in pravico, da enakopravno voli svoje zastopnike v predstavniška telesa občin, okrajev, republik in federacije, da se v teh organizacijah udeležuje odločanja o družbenih zadevah, da svobodno in odgovorno izraža svoje mnenje ter postavlja predloge glede organov in funkcionarjev. Pravice in dolžnosti ter odgovornosti delovnih ljudi morajo seveda biti enotne in enake, ker so delovni ljudje edini nosivci družbenega dela in upravljanja s celotno družbo. Potrebna je nadalje solidarnost in sodelovanje delovnih ljudi in delovnih organizacij ter njihovo tekmovanje, da bi se razvijala družbena proizvodnja, delo in družbena dejavnost v korist človeka in družbene skupnosti. Položaj človeka v naši socialistični demokraciji je osreden, kajti vsi splošni interesi in ves politični sistem izvirajo iz označenega položaja in služijo človeku.

Družbeno samoupravljanje

V 71. členu predosnutka ustave je navedeno, da je delovno ljudstvo edini nosivec politične oblasti in upravljanja družbenih zadev, kar je vse v skladu s položajem in vlogo človeka v našem socialističnem sistemu. Člen 74. predosnutka ustave pa pravi, da je samoupravljanje občanov v občini politični temelj enotnega družbeno-političnega sistema. Kar zadeva posebej samoupravljanje, je treba poudariti, da imajo naši delovni ljudje možnost, da vsak dan sodelujejo, ne le pri upravljanju gospodarstva, temveč tudi pri državnih, političnih in drugih javnih zadevah, da lahko svobodno in neposredno izražajo in branijo svoje interese in potrebe, kakor tudi svoje poglede na splošne interese skupnosti. S tem naša socialistična demokracija po svojem bistvu in po svojih oblikah zmerom bolj postaja direktna demokracija, ki se opira na najrazličnejše oblike družbenega somaupravljanja.

Oblike samoupravljanja — Glej ustrezna določila predosnutka ustave!

Neposredne oblike družbenega samoupravljanja

Predosnutek ustave predvideva referendum in zbor občanov kot obliko neposredne demokracije. O neposrednem odločanju občanov na zborih govori zlasti poglavje o občini in krajevni skupnosti. Predosnutek predvideva dve obliki referenduma: predhodni in obvezni referendum. Zakon ali občinski statut lahko predpiše obvezen referendum o posameznih vprašanjih. Razen tega govori predosnutek o obveznem referendumu pri spremanju ustavnih sprememb, kakor tudi o pogojih, kdaj se ta referendum razpiše. Poudariti pa je treba, da je družbeno samoupravljanje v bistvu uresničevanje neposredne demokracije in bi zaradi tega bilo napačno, da bi reducirali oblike neposredne demokracije le na referendum in na zbore občanov. Družbeno samoupravljanje je osnova družbeno-ekonomske ureditve in hkrati uresničevanje neposredne demokracije. V skladu s tem govori predosnutek o neposredni demokraciji v »Temeljnih načelih«, to je v uvodnem delu in zlasti v drugem in tretjem poglavju. Spričo tega je torej družbeno samoupravljanje temeljna oblika neposredne demokracije.

Skupščinski sistem

O skupščini kot najvišjem organu oblasti in družbenega samoupravljanja v mejah pravic in dolžnosti družbeno-politične skupnosti glej člen 76. in druga ustrezna določila predosnutka ustave!

Smisel uvedbe načela omejitve ponovne volivnosti in rotacije

To načelo zasleduje namen, da naj javne družbene funkcije prevzamejo ljudje po svojih nagnjenjih in svojih sposobnostih, da naj se koristnejše razporedijo kadri, da naj se razširi krog občanov pri sodelovanju v delu vodilnih družbenih organov, da naj se paralizira rutinerstvo, pobija birokratizem, odpravlja samovolja in podobno. Končno, da naj ljudje pravilneje presojajo delo posameznih funkcionarjev ter redneje in bolj kvalificirano uresničujejo svoje volilne pravice, kar je vse omogočeno pri metodi menjavanja kadrov in njih preverjanja v praksi.

Svoboščine in pravice človeka in občana so v smislu 35. člena predosnutka ustave neodtujljiv del in izraz socialističnih in demokratičnih, z ustavo zavarovanih odnosov in se uresničujejo v medsebojni solidarnosti ljudi ter v izpolnjevanju dolžnosti vsakogar do vseh in vseh do vsakogar. V takih družbeno-političnih odnosih je človek osvobojen kakršnegakoli izkoriščanja somovolje ter si ustvarja s svojim delom in z delom drugih delovnih ljudi pogoje za svobodno izražanje in vsestranski razvoj svoje osebnosti in za uveljavljanje svojega človeškega dostojanstva.

Svoboščine in pravice državljanov so torej pogojene v proizvodnih odnosih in so odraz našega dosedanjega socialističnega demokratizma ter stopnje ideološke zavesti in politične zrelosti naših delovnih ljudi. Država torej ni vir pravic in svoboščin, ker jih ljudje uresničujejo sami v proizvodnih odnosih. Država jih le usmerja, omejuje ali regulira, kadar je to potrebno zaradi splošnih družbenih interesov. Ustave meščanske demokracije prikrivajo razredni značaj družbeno-ekonomskih odnosov s tem, da te odnose razglašajo kot privatno zadevo, kot izraz osebne svobode. S tem je v teh ustavah zaščiten sistem kapitalistične eksploatacije. Z drugimi besedami je v meščanskih ustavah državna politika ločena od produkcijskih odnosov, to je odnosov v proizvodnji, s čimer pa je delavski razred ločen od upravljanja z državo. V naši novi ustavi pa je podana neločljiva enotnost človeka in občana, ki je dejansko materialno svoboden, to je osvobojen vsakršnega izkoriščanja.

Pravice in dolžnosti človeka in državljana bi lahko uvrstili v skupine kot politične pravice, osebne svoboščine, kulturno-prosvetne pravice, socialno-ekonomske pravice in družinske pravice in v skupino posebnih dolžnosti.

Naša naloga:

Vsestransko sodelovanje

Kratko poročilo s polletnega ob čnega zbora sindikalne organiza cije

V začetku oktobra je naša sindikalna organizacija pripravila polletni občni zbor, ki sta se ga udeležila tudi tajnik Občinskega sindikalnega sveta, tovariš Jožko Plahutnik in član plenuma Občinskega sindikalnega sveta, Boris Božič. Po poročilu predsednika in tajnika je začela razprava, ki ni rodila najbolj spontanih uspehov, kajti referenti, ki jih je večidel k razpravi izzval delovni predsednik, so v svojih poročilih navajali predvsem splošne ugotovitve, medtem ko smo pričakovali več o problematiki in delovanju v posameznih obratih.

Tov. Mišo Kovač, predsednik komisije za rekreacijo, je poročal o letošnji počitniški in izletniški dejavnosti, tov. Viktor Leben, predsednik komisije za kadrovsko - vzgojna in organizacijska vprašanja, je poročal o nedejavnosti svoje komisije, tov. Franc Tovornik, predsednik komisije za socialna in zdravstvena vprašanja, je navajal potrebe za delovanje takšne komisije in ugotavljal dejstva s številkami, a ni povedal ničesar o delu komisije same. V razpravi so sodelovali še

(Nadaljevanje na 5. strani)

Skladišče smo preselili

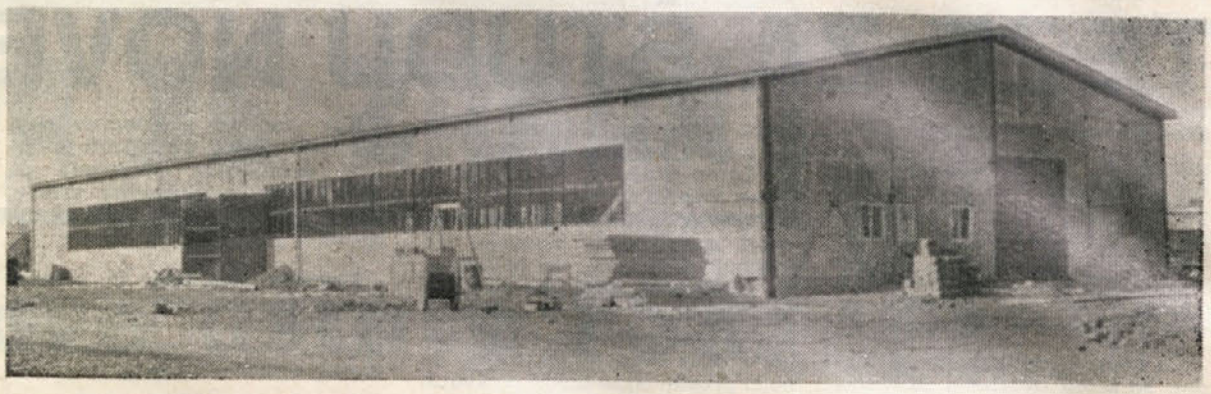

Pogled na novo skladišče, ki smo ga dogradili sicer z zamudo, a ga zdaj vendarle imamo

Skladišče smo preselili v nove prostore, kjer bo material zložen dosti bolj pregledno

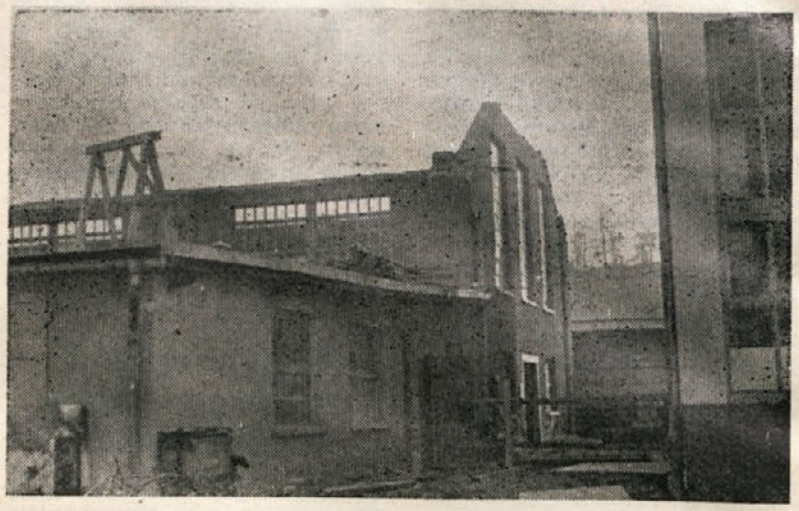

Zdajšnje skladišče drobnega materiala je ostalo brez strehe. Kmalu bo namesto skladišča podaljšek topilnice

ŠOLA SODOBNEGA GOSPODARJENJA

I. GOSPODARSKI SISTEM

(Prirejeno po skriptah, ki jih je izdala Delavska univerza v Celju).

1. KAJ JE GOSPODARSKI SISTEM?

Gospodarski sistem je organizacijska struktura gospodarstva in konkretna gospodarska politika. Oboje mora biti skladno, ujemati se mora kakor kolesje v uri, kajti če se ne ujema, potem ura zaostaja ali pa prehiteva.

a) Kaj je organizacijska struktura gospodarstva?

Gospodarstvo je kakor veliko drevo z mnogimi vejami. Vsaka veja tega drevesa je določena gospodarska enota. Gospodarske enote so nastajale v razvoju človeške družbe, kakor je pač narekoval razvoj sam in potrebe ljudi na določeni razvojni stopnji. Med najstarejše gospodarske enote lahko štejemo kmetijstvo, zatem obtr in trgovino, hkrati s temi sta se pojavila tudi promet in gradbeništvo, pa gozdarstvo, nato so se pojavile dejavnosti državnih organov in kulturne ter socialne dejavnosti. Najmlajša gospodarska enota — a kljub temu najbolj pomembna — je industrija.

V raznih razvojnih obdobjih so bile potrebe in zahteve zelo različne. Kmetijstvo je sprva, ko so bili vsi ljudje še kmetovavci, pridelovalo samo toliko, kolikor je bilo nujno potrebno posameznim družinam, a danes mora zadovoljevati potrebe vseh, tudi tistih, ki sami nimajo kmetij, torej za industrijske delavce, uradnike in podobno. V prometu so bili sprva zadosti konji ali celo volovske vprege, danes nam pa niso zadosti niti reaktivna letala in ladje na atomski pogon, temveč potujemo že z raketami in vesoljskimi ladjami.

Podobno so vse enote gospodarstva napredovale, kakor so se širila obzorja zemljana in tudi industrija, najmlajša, a vodilna gospodarska enota, je v zadnjih desetletjih močno napredovala, saj so iz nekdanjih kovačnic in podobnih obrtniških podjetij, kjer so vse delali ročno, nastale danes tovarne, kjer opravljajo skoraj vsa dela moderni stroji.

Toda vsaka izmed teh enot, ki smo jih tu samo mimogrede omenili, mora biti v skladu z drugo, vse morajo napredovati enakomerno in hkrati, če hočemo, da bo kolesje v uri skladno in da bodo kazavci našega gospodarstva kazali vedno točno sodobnost!

V samo strukturo gospodarstva posegajo in nanjo vplivajo tudi lastninski odnosi. Sprva — pred davnimi tisočletji — ni bil nihče lastnik ničesar. Ko so pa ljudje spoznali koristi raznih dobrin, so si jih začeli prilaščati. In kdor je bil močnejši, ta je dobil več. Ta težnja je ostala v ljudeh vse do današnjih časov. Razvijala se je torej skladno z gospodarstvom v vseh družbenih formacijah (suženjsko-posestniški, fevdalni, kapitalistični in socialistični). O lastninskih odnosih in delitvi dela v preteklih obdobjih bomo spregovorili kdaj posebej. Zdaj nam naj zadošča ugotovitev, da je današnji svet razdeljen gospodarsko v tri glavne skupine: socialistično gospodarstvo, kapitalistično gospodarstvo in gospodarstvo dežel v razvoju. Tudi tu bomo zdaj izbrali zaenkrat samo socialistično gospodarstvo — in to naše domače gospodarstvo.

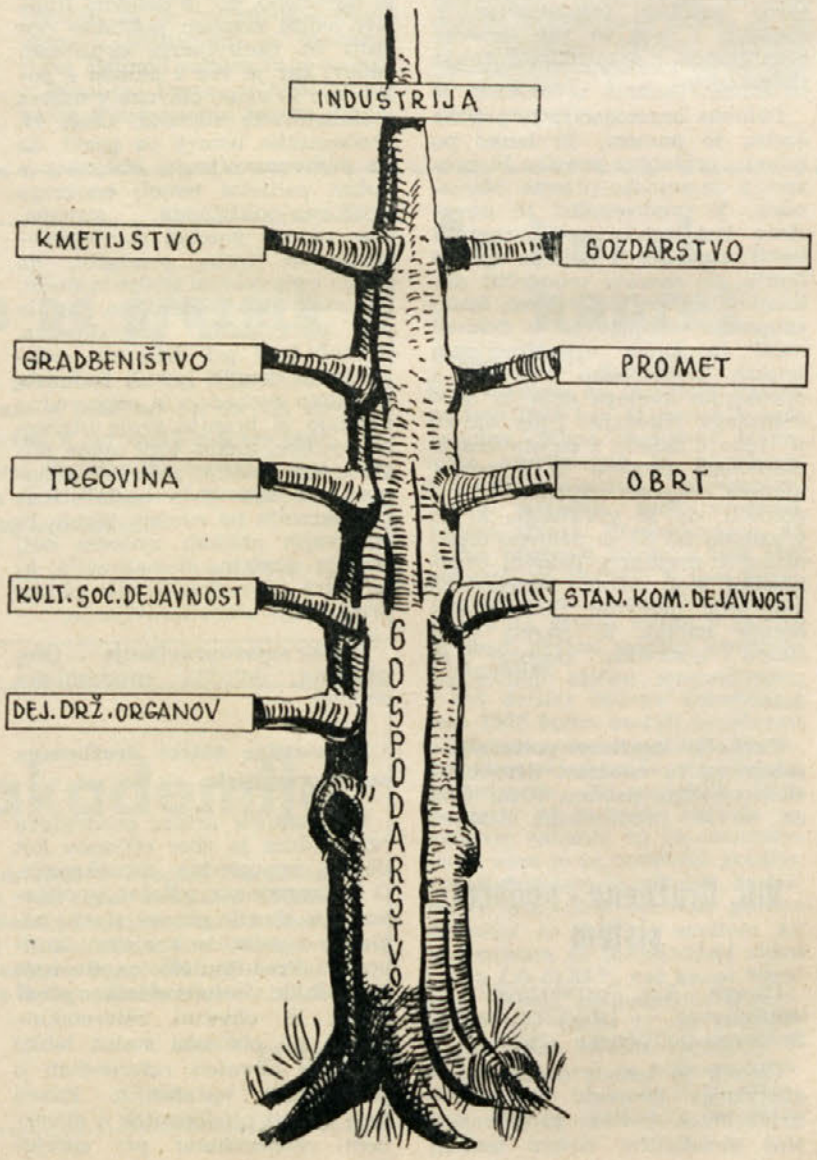

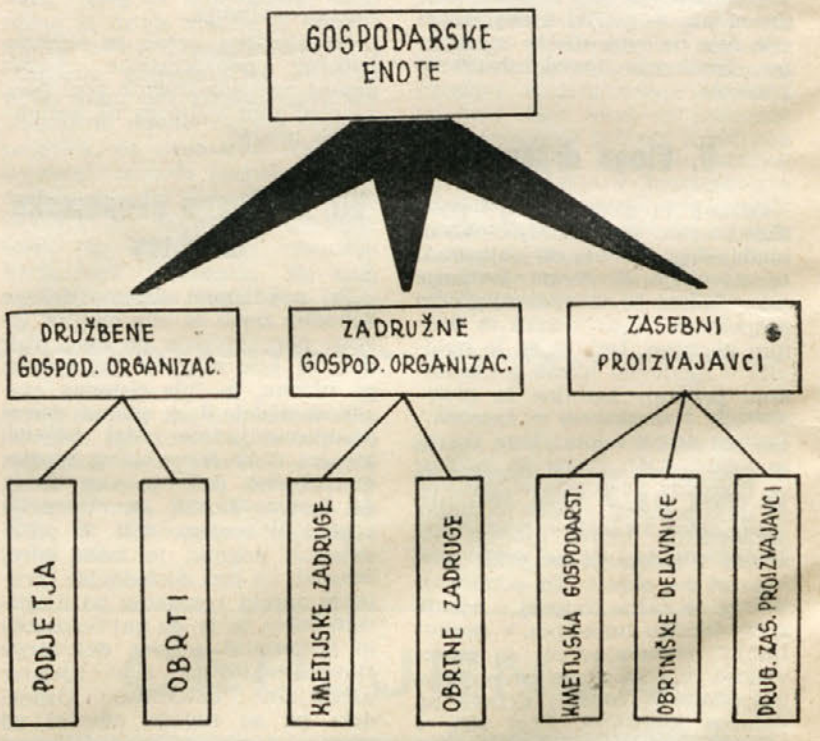

V naši družbi ločimo danes tri gospodarsko proizvodne sektorje: splošno-družbeni, zadružni in zasebni sektor. V splošno-družbeni sektor štejemo družbene gospodarske organizacije (podjetja in obrti), v zadružni sektor štejemo zadružne gospodarske organizacije (kmetijske zadruge in obrtne zadruge), v zasebnem sektorju so pa zasebni proizvajavci (zasebni kmetje, obrtniki in drugi zasebniki). Mimo te osnovne delitve zaznavamo združevanje gospodarskih organizacij v razna strokovna združenja, poslovna združenja, skupnosti, zbornice in zadružne zveze.

V lastninskih odnosih težimo v socialističnem gospodarstvu za ustvaritvijo splošne družbene lastnine. Toda ta težnja spada že v področje konkretne gospodarske politike, o čemer bomo govorili prihodnjič.

HTV

Kakšna je bilanca nesreč

Poročilo HTV za prvih devet mesecev 1962

V zadnjem času smo opazili večje zanimanje za varnost pri delu.

Večkrat smo operativno posegli v odstranjevanje raznih varnostnih pomanjkljivosti. Ravno tako smo poostrili zahteve za izvajanje varnostnih ukrepov in predpisov.

Kljub stalnemu poučevanju o varnem delu in svarilom, da poškodbe, ki nanstajajo zaradi samovoljnega in nedisciplinirnega ravnanja, ne bomo priznali, stanja nismo bistveno izboljšali.

Z uvedbo strogih analiz nesreč, kjer poleg vzrokov ugotavljamo tudi posredne in neposredne krivce, dosezamo v zadnjem času občutno boljše rezultate. S celotnim uspehom pa ne moremo biti zadovoljni, ker nekateri obrati in ekonomske enote še niso našle potrebnega razumevanja za delo pri preprečevanju nesreč.

Za osebno zaščito delavcev je podjetje napravilo, kar je bilo mogoče. Lahko kritiziramo nekatere pomanjkljivosti v tehnični zaščiti strojev in naprav, moramo pa biti uvidevni. Naše podjetje še nima mehanizirane proizvodnje, zaradi tega ne moremo pri današnji, večidel fizični proizvodnji, govoriti o možnostih popolne tehnične zaščite.

Da je obstoječa tehnična zaščita pravilno pritrjena na stroju, ne pa da leži poleg stroja, odgovarja delavec, ki dela na tem stroju, če tega ne javi takoj svojemu pravilno namestitev tehnične nadrejenemu. Poleg njega je za zaščite prvenstveno odgovoren delavec, ki ta stroj opravlja. V primeru nesreče, zaradi malomarnega odnosa do varnostnih predpisov, se moramo zavedati vsi, ki smo posredno odgovorni.

Predvidena postopna mehanizacija bomo disciplinsko kaznovani.

Predvidena postopna mehanizacija posameznih obratov nam vpeljati red, disciplino in odgonarekuje, da moramo že zdaj vornost za vzdrževanje tehnične zaščite.

V nasprotnem primeru bi mehanizacija pomenila poslabšanje varnosti pri delu.

Premalo smo skrbeli za rekonstrukcijo kopalnice v metalurških obratih. Čeravno smo še v začetku leta razpravljali o nujni potrebi rekonstrukcije kopalnice, smo začeli delati šele jeseni in to z nezadostno organizacijo dela. Zavedati se moramo, da je stanje v kopalnicah v povezavi z naraščanjem obolenj zaradi prehladov.

Za boljši pregled števila nesreč pri delu objavljamo tabelo, ki nam prikazuje rezultate v posameznih obratih in ekonomskih enotah:

Obrat	Število nesreč	Število izgubljenih dni	Število izgubljenih dni na 1 zaposlenega 1962	1961	Število izgubljenih dni na 100 zaposlenih 1962	1961
Pražarna	23	494	4,17	6,42	19,4	35,8
Nova pražarna	7	48	2,38	—	34,6	—
Cinkovo belilo	5	66	4,00	2,3	30,3	11,5
Topilnica	48	704	3,52	4,16	24,0	28,0
Keramika	4	31	0,86	7,67	11,1	12,8
Valjarna	20	433	4,40	5,01	20,2	23,8
Predelovalni obrati	1	17	0,60	0,53	3,5	10,0
EE Metalurgija	108	1793	3,44	5,00	20,7	26,9
Kemijski obrati — soli	14	326	6,22	4,84	26,6	34,5
Kemijski obrati — pigmenti	13	566	10,2	3,04	23,4	13,6
Umetna gnojila	18	254	8,2	3,69	58,5	28,2
Kemijski obrat — Mozirje	2	28	0,8	0,67	5,8	11,5
EE Anorganska kemija	47	1174	6,76	3,9	27,1	24,8
Plinarna	2	15	0,69	0,8	9,2	10,0
Elektro služba	9	85	3,2	2,48	34,2	18,5
Strojna služba	27	376	4,08	3,95	29,3	28,4
Mizarska delavnica	3	29	1,49	4,47	15,4	29,4
Gradbeni oddelek	8	76	1,66	2,16	17,5	15,5
Merilni oddelek	1	22	7,33	—	33,4	—
EE Vzdrževalni obrati	50	603	2,69	2,7	22,3	20,6
EE Organska kemija	3	35	0,75	1,41	6,5	12,3
Transport	8	114	1,67	2,5	11,7	20,2
Skladišče metalurških obratov	4	122	8,13	9,0	26,6	20,0
Skladišče kemijskih obratov	1	26	4,5	1,1	16,7	22,2
Skladišče drobnega materiala	2	16	3,56	—	44,4	—
Skladišče OOB	3	38	3,16	—	25,0	—
Pomožni oddelek	—	3	—	2,92	—	6,8
Glavni laboratorij	2	31	1,88	0,55	12,1	10,0
Uprava	20	350	1,08	2.0	6,2	6,9
Podjetje	288	3955	3,06	3.37	17,7	20,1

Iz navedenih podatkov ugotovimo, da smo v podjetju, kljub slabim rezultatom v ekonomski enoti anorganske kemije in raznim objektivnim ter subjektivnim težavam v nekaterih obratih, znižali število nesreč na 100 zaposlenih za 12 % in število izgubljenih dni za 9,2 %.

Potruditi se moramo, da se bo ves kolektiv zanimal za preventivne ukrepe in posege v okviru varnosti pri delu, kar bo pokazalo pozitivne rezultate pri preprečevanju nesreč. M.

Rekordno število

Pred nedavnim je bilo na našem dvorišču toliko motornih vozil, da so celo stari cinkarnarji gledali začudeno. Ko so vozila odpeljala, so ostala naša skladišča prazna

Vsestransko sodelovanje

(Nadaljevanje s 4. strani)

tov. Malgaj, Šmidt, Janko Rebov, Edo Jurhar, Ivan Veranič, Karlo Sagadin, Milan Krsnik, dr. Slavko Šopar in ing. Drago Čeh. Tajnik Občinskega sindikalnega sveta je pozdravil delegate našega občnega zbora in priznal določene uspehe v delu naše sindikalne organizacije, a zaželel, da bi v prihodnje delovali še bolje.

Končna ocena: občni zbor je ugotovil, da odbor sindikalne podružnice zaradi malega števila članov ni mogel delovati najbolj uspešno, ker mnogi člani odbora niti niso prihajali redno na seje, dalje je občni zbor ugotavljal, da tudi odbori v posameznih podružnicah niso bili najbolj uspešni, a največ jim lahko očitamo, da niso uspeli razgibiti in pritegniti članstva. Nasploh je najbolj očitna ugotovitev, da članstvo sindikalne organizacije ne kaže dovolj zanimanja za politično in družbeno dejavnost, saj se je celo občnega zbora udeležilo samo 76 delegatov in jih je manjkalo 84, kar pomeni, da bi občni zbor sploh ne bil sklepčen, če bi v samem začetku ne sklenili, da bo občni zbor sklepčen ob sleherni udeležbi.

Nujnost poživitve in pritegnitve članstva v sindikalno delo je torej očitna, a vsebinsko delo ni problem, kajti v podjetju je mnogo tega, o čemer bi morali člani sindikata razpravljati in odločati.

Ob tej priložnosti je občni zbor sprejel dopolnilne odbornike v IS SPC: Viktorja Skaleta, Karla Šribarja, Štefana Veselaka in Rudija Mraza. Na eni izmed prvih sej je odbor izvolil za novega predsednika tovariša Viktorja Skaleta, sedanji predsednik, tov. Franc Poklšek, je postal podpredsednik, a tajnik in blagajnik sta ostala ista, tov. Herbert Savodnik in ing. Miloš Rant.

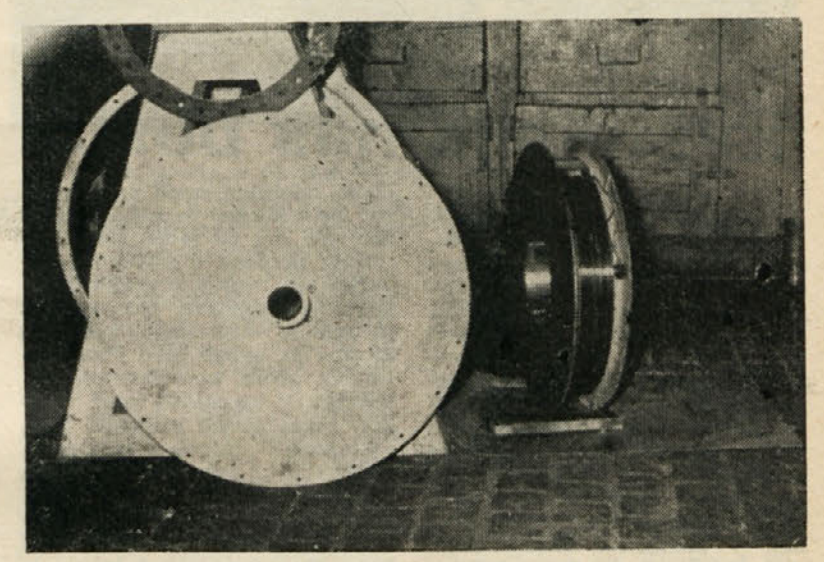

Tako izgleda ohišje in tuljava poskusnega magneta, ki ga je izdelala Ljudska tehnika Cinkarne

Sreča v nesreči

Na stari Petersen napravi za žvepleno kislino so povečali število hladilnikov za eno etažo. Nad starimi hladilniki so zaradi lažjega dela napravili betonski podest s stopnicami. Ker je podest kakšna 2 m nad podom, so ga ogradili z železno orgajo.

Zaradi montažnih del v etaži hladilnikov, so prečko ograje pritrdili zasilno in so bili bolj pozorni pri montaži na višji etaži.

Ko je bilo potrebno opremiti hladilninke z razsvetljavo, so začeli z inštalacijo razsvetljave električarji. Pred začetkom dela so ključavničarji opozorili električarje, da ograja na podestu še ni fiksirana.

Delo je potekalo normalno vse dotlej, dokler niso električarji zaprosili ključavničarja, da privari zaščitno cev elektro napeljave na konstrukcijo hladilnika.

Pri varjenju je pomagal električar Peter Pungartnik, ki je stal na hladilnih ceveh kakšnega $^3/_4$ m nad betonskim podestom in držal cev, ki jo je varivec varil.

Zaradi previsoke amperaže varilnega aparata je bilo potrebno stopiti s podesta k varilnemu aparatu in zmanjšati napetost. Imenovani električar se je ponudil varivcu, da bo sam stopil k aparatu in zmanjšal napetost.

Ko je skočil s cevi na podest, ga je pri tem zaneslo. Da ne bi padel, se je oprijel ograje, ki še ni bila fiksirana, ta pa je popustila.

Zaradi tega je padel s podesta kakšna 2 m globoko in si je poškodoval nogo v kolenu.

Smatramo, da je do nesreče prišlo zaradi slabe organizacije dela, ker izgovor, da ograje ni

(Nadaljevanje na 6. strani)

Vpliv slabe organizacije dela na varnost pri delu

Dne 9. oktobra 1962 je okrog 19. ure prišlo v kotlarni OOB do nepredvidene poškodbe tesnilke pri kalužnem ventilu parnega kotla. Zaradi tega je udarila para pod pritiskom iz odprtine, ki je nastala zaradi poškodovane tesnilke.

Delavec, ki je odprl kalužni ventil, je v istem trenutku, ko je para puhnila, odskočil in se tako izognil poškodbi.

Do poškodbe tesnilke je prišlo zaradi tega, ker ni bila armirana in prirobnice niso imele pravilni zarez tesnilne ploskve.

Da preprečimo podobne okvare med prirobnicami, moramo paziti, da prirobnice nimajo obrabljene zareze na ploskvi, za večji pritisk pa moramo uporabljati armirane tesnilke.

Elektromagnet na tekočem traku

Ljudska tehnika se je odločila, da bo izdelala elektromagnet na tekočem traku, ki bo ločil iz odpadkov kovinske dele in tako prihranil precejšen del surovin, ki bodo po tem prebirku znova sposobne za uporabo. Zaenkrat so dela šele v poskusni fazi in ne moremo govoriti o določenih uspehih. Ko bodo dela stekla, bomo o tem poročali kaj več.

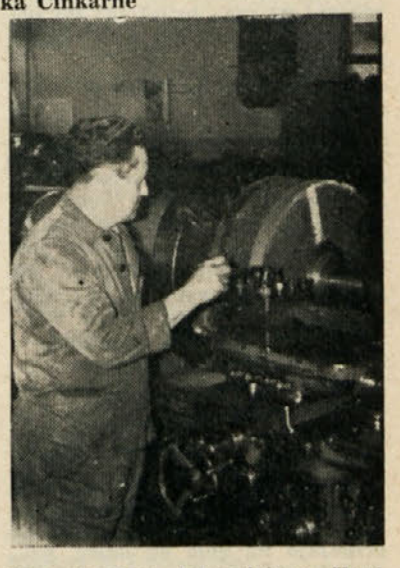

V mehanični delavnici so člani Ljudske tehnike — elektro oddelka — izstružili jedro poskusnega magneta

Kaj bo z naseljem v Selcah?

Že pol leta razpravljamo o možnosti gradnje montažnih hišic, ki bi jih postavili v Selcah, kjer nam je Ob LO odobril zazidalno področje. Na 8. seji delavskega sveta bi morali člani delavskega sveta potrditi tri sklepe, ki bi določali osnovo za gradnjo montažnega naselja. Vendar so člani delavskega sveta odklonili potrditev teh sklepov, ker so smatrali, da strokovne službe niso dovolj jasno pripravile podatkov, koliki stroški bodo nastali v zvezi s to gradnjo. Člani delavskega sveta so hoteli vedeti predvsem to, kdo bo kril stroške za komunalne naprave, za kar predvidevamo 25 milijonov dinarjev, in kako bodo dobili interesenti kredite, kolikšna bo višina teh kreditov in še vrsto raznih podrobnosti o sami lokaciji, montažnih hišicah in podobno.

Vsekakor sodimo, da so montažne hišice ena izmed najbolj ustreznih oblik, da bi mogli naglo in poceni rešiti stanovanjsko krizo. Če upoštevamo cene raznih tipov montažnih hišic, ki smo se zanje odločili, ugotavljamo, da so vsaj za polovico cenejše, kakor bi bila stanovanja v modernih blokih. Tip enojček CC 3 bi stal 2,550.000 dinarjev, enojček CC 4 bi stal 2,350.000 dinarjev, dvojček CC 1 bi stal 2,250.000 dinarjev in dvojček CC 3 bi stal 3,400.000 dinarjev.

Dobro vemo, da stane stanovanje v modernem bloku od 5 do 6 milijonov dinarjev, zato je vsekakor bolj primerno, če se odločimo za gradnjo montažnih hišic, ki imajo še to prednost, da se v njej človek počuti zares na svojem in ni utesnjen v ozkih blokovskih stanovanjih.

V sindikalni dvorani so še vedno razstavljeni načrti montažnih hišic in zaris lokacije našega montažnega naselja. Člani kolektiva in člani delavskega sveta bi mogli do prihodnje seje izoblikovati svoje mišljenje, a strokovne službe bi morale pripraviti podrobne podatke, da bi mogli potem skleniti kaj določenega glede gradnje montažnega naselja, saj čas hiti in stanovanjska stiska nam ne da miru.

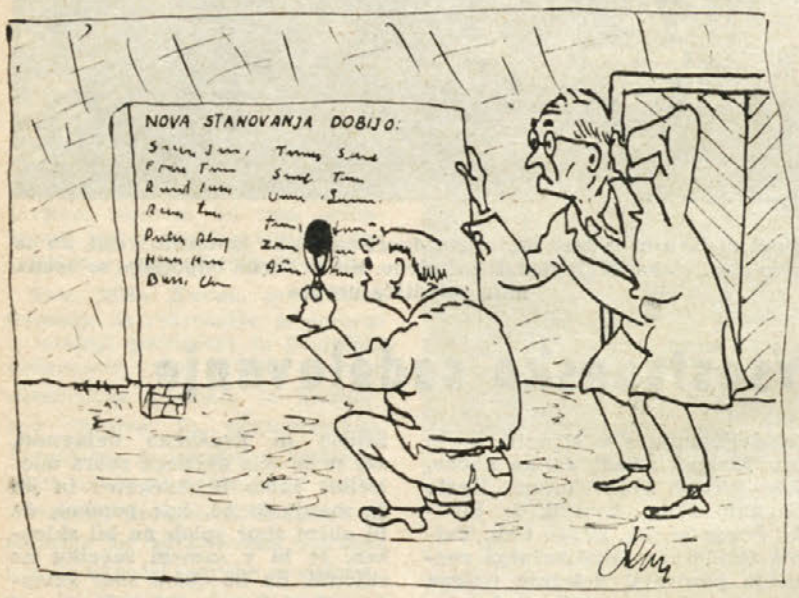

»Kaj pa ti tako vneto proučuješ?«
»Gledam, če sem morda tudi jaz na spisku!«

Zastopala nas bosta

Na 8. seji je delavski svet podjetja razpravljal o predstavnikih, ki bi zastopali naše podjetje v socialni skupščini komunalne skupnosti Celje. O pomembnosti tega zastopstva je na seji spregovoril tovariš Ivan Fegeš, ki je med drugim povedal, da je letos ob polletju naša socialna služba zabeležila za 6314 dni višji stalež, kakor lani v enakem obdobju. Zaradi boleznin do 7 dni je tako podjetje izgubilo 2,726.000 dinarjev. Zaradi boleznin nad 7 dni pa 7,850.000 dinarjev. Skupaj je bilo v bolniškem staležu 1059 oseb, ki so imele 2106 obolenj. Do 20 dni so bolovale 803 osebe, od 20 do 50 dni 71 oseb, od 50 do 100 dni 23 oseb in od 100 do 150 dni 12 oseb. Izgubili smo skupaj 21.833 dni.

Resnici na ljubo lahko povemo, da smo izgubili 2363 dni zaradi gripe, mimo tega pa še dosti dni zaradi številnih prehladov, ki so nastopili zaradi neuravnovešenega spomladanskega vremena. Hkrati smemo trditi, da ljudje bolujejo zelo pogosto zaradi neurejenih življenjskih razmer, saj imamo 450 delavcev, ki se vozijo vsak dan od 5 pa do 50 kilometrov na delo in z dela domov. Dokler podjetje ne bo zagotovilo, da bomo z zaščitnimi sredstvi in merami priskočili k reševanju teh vprašanj, ne moremo pričakovati, da bi stalež bolnikov uspešno znižali. V veliko korist lahko štejemo nenehno prizadevanje podjetja, da bi ljudem, ki prihajajo na delo od daleč, priskrbeli stanovanja v neposredni bližini podjetja. Hkrati smo lahko veseli, da smo se na jesen bolje pripravili, saj smo vse člane kolektiva cepili proti gripi, kar bo verjetno zmanjšalo izpad delovnih dni na račun gripe.

Novi predpisi o socialnem zavarovanju terjajo precejšnjo odgovornost vsakega posameznika in zato je medsebojna kontrola, ki smo jo uvedli med člani kolektiva glede upravičenosti bolehanja, v precejšnji meri omejila izpade zaradi boleznin. Toda vsklajanje zahtev socialnega zdravstva in potreb podjetja, bo v prihodnje terjalo še številne analize in take zastopnike v skupščini socialnega zavarovanja, ki bodo znali zagovarjati težnje in potrebe našega kolektiva. Zato je delavski svet izbral za naša zastopnika ing. Jožico Farčnik in dipl. ec. Stojana Predića, ker računa, da bosta najbolje zastopala naše potrebe.

Pravna posvetovalnica

Zaradi številnih pritožb in iskanja pravne pomoči in nasvetov našega članstva, je IS SPC odločil, da bo začela v podjetju delovati pravna posvetovalnica. V sindikalni pisarni bo vsak drug torek od 16. do 18. ure uradoval odvetnik, ki ga bo najela naša sindikalna podružnica. Pri njem bodo lahko člani kolektiva dobili nasvete glede vseh pravnih zadev, bodisi iz delovnega razmerja in delovne discipline, ali pa glede drugih težav, ki jih imajo člani našega kolektiva, a si ne znajo sami pomagati. Prvo posvetovanje bo 20. XI. od 16. do 18. ure, potem pa vsak drug torek.

Tudi občinska gasivska zveza priznala delo naših gasivcev

Kot vsako leto, tako je tudi letos posebna komisija občinske gasivske zveze pregledala in ocenila delo naših gasivcev v tem letu.

Komisija je pregledala orodje in opremo in društveno administracijo, ocenila je delo operativnega vodstva našega društva in izobraževanje gasivskih kadrov glede na požarnovarnostno preventivno službo. Ob zaključku pregleda pa se je komisija na skupnem sestanku vsega članstva zanimala za težave in problematiko društva.

Komisija se je prepričala, da orodje v redu vzdržujejo, da redno nadzorujemo in kontroliramo gasivske naprave v obratih in da vodimo pravilno in redno društveno administracijo.

Zelo pohvalno se je komisija izrazila o našem izobraževanju in strokovnem usposabljanju članstva, saj kaže to lepe rezultate prav na internih tekmovanjih, ki so odraz volje in hotenja vsega članstva, da čim bolje obvlada vse gasivske veščine.

Na sestanku s članstvom pa je komisija ocenila, da so neustrezni prostori, kjer je naše orodišče. Ti prostori so velika ovira za delo društva, ker ne dovoljujejo, da bi našo opremo razmestili, sortirali in vzdrževali tako, kot to zahteva sodobna gasivska tehnika.

Člani društva so na tem sestanku izrekli tudi nekaj pripomb v zvezi z delom Občinske gasivske zveze — oziroma višjih gasivskih forumov. Kritizirali so pravilnik o tekmovanju, ki v tekmovalnih disciplinah poudarja preveč športne discipline. Tako se zgodi, da na tekmovanjih OGZ zavzamejo prva mesta društva, ki imajo v svojih vrstah dobre športnike, ne pa dobre gasivce.

Dobra ocena in priznanje Občinske gasivske zveze nam bo spodbuda za še bolj živahno delo v naših gasivskih vrstah. Zdaj ne smemo zaspati na teh lavorikah in pohvalah OGZ, zato se moramo še naprej boriti za čim večji napredek našega društva v strokovnem in v organizacijskem pogledu, da bomo resnično kos vsaki nalogi, ki nam jo nalaga naša gasivska služba.

S. L.

Gasivci-strojniki so pomerili moči

V okviru tekmovanj, ki naj pokažejo rezultate celotnega prizadevanja za dvig strokovnega znanja gasivcev, so se 30. 10. pomerili gasivski strojniki.

Pravilnik o tekmovanju je predvideval, da mora vsak tekmovavec z razdalje 10 m na znak starterja priteči do stroja — črpalke, pognati stroj, z vacuum črpalko dobiti vodo v črpalko, urediti vodno hlajenje stroja in oddati vodo v tlačne cevi.

Sodniki so merili čas od znaka starterja do trenutka, ko je voda brizgnila na ročniku, obenem pa so kontrolirali delo tekmovavca, ker so bile za nepravilno delo določene kazenske točke. Na štartu se je prijavilo 11 tekmovavcev, kar je zelo razveseljivo, saj je to znak, da imamo dovolj kadra, ki bo znal v primeru potrebe opravljati z gasivskimi črpalkami. Ker rezultati, ki smo jih pri tem tekmovanju ocenjevali, niso odvisni samo od znanja tekmovavca, temveč tudi od stroja samega, je operativno vodstvo v tekmovalnem redu predvidelo, da so morali tekmovavci, ki so se potegovali za najboljša mesta, nastopiti štirikrat, ocene vseh štirih tekmovanj pa je komisija seštela, tako da je bila povprečna ocena vseh štirih tekmovanj merodajna ob končnem plasmanu. Prva štiri mesta so bila nagrajena, najboljši tovariši pa so bili:

1. Rebov Janko — s povprečnim časom 21 sekund, 2. Žager Vinko — s povprečnim časom 23 sekund, 3. Kukovič Karl — s povprečnim časom 25 sekund, 4. Poček Edi — s povprečnim časom 25 sekund.

Zelo razveseljivo je dejstvo, ki ga dokazujejo doseženi časi. Ni malenkost, dobiti vodo iz črpalke v 21 sekundah. Nič manj ni razveseljivo dejstvo, da so bili vsi tekmovavci precej enakovredni, saj znaša povprečni čas vseh tekmovavcev 31 sekund, kar je znak, da imamo v društvu 11 tovarišev, ki odlično obvladajo tehniko ravnanja s strojem. Naj nam bo dovoljeno, da se na tem mestu zahvalimo vsem nastopajočim za njihov trud, doseženi rezultati pa naj bodo vsem spodbuda za nadaljnje redno delo, za dvig strokovnosti, za gasivsko idejo in varnost našega podjetja, za varnost naše skupne imovine in za varnost nas samih in vseh sotovarišev v podjetju. Istočasno naj se zahvalimo tudi upravi podjetja, ki jo je tudi na tem tekmovanju zastopal direktor kadrovskega sektorja, tovariš Sagadin.

S. L.

Člani Prostovoljnega gasivskega industrijskega društva Cinkarne. V sredini prve vrste predsednik društva, tovariš Franc Poklšek

HTV

Vpliv slabe organizacije dela

(Nadaljevanje s 5. strani)

bilo časa dobro pritrditi, ne opravičuje. Dobra organizacija dela ne dovoljuje površno ali nedosledno delo.

Pri podobnih delih na varnostnih napravah in tehnični zaščiti se moramo zavedati osebne odgovornosti za varno izvedbo.

Za dela, ki ne bodo pravilno ali dosledno izvedena in lahko postanejo vzrok poškodb, bo v prihodnje odgovarjal tisti, ki je bil za to zadolžen, sodniku za prekrške.

Je to prav?

Na raznih delovnih mestih, v glavnem v kemični industriji, uporabljamo gumijaste škornje, ki ščitijo noge pred raznimi jedkastimi tekočinami.

Vsak med nami ve, da nas samo nepoškodovani škornji varujejo. To pomeni, da mora obrat zamenjati preluknjane škornje za nove. Ta postopek je pravilen, ne moremo pa soglašati, da preluknjane, drugače še uporabne škornje, odvržemo.

Koliko denarja bi prihranilo podjetje, če bi takšne škornje pustilo vulkanizirati?!

V tem primeru moramo uvesti strožji režim, da zaradi naše malomarnosti ne bomo izgubljali denarja, ki ga tako nujno potrebujemo.

Osebna zaščitna sredstva so last podjetja in naša dolžnost je, da jih po pretekli življenjski dobi vrnemo podjetju, drugače nimamo pravice do novih. To pravilo velja za vsa osebna zanščitna sredstva, ne samo za čevlje ali škornje.

Decentralizacija in vsebina

Na polletnem občnem zboru sindikalne podružnice Cinkarne so delegati sprejeli tudi pravilnik in poslovnik za delo naše sindikalne podružnice. Pravilnik določa, da bo v prihodnje v Cinkarni 16 sindikalnih podružnic. Sindikalna organizacija je predvidela tolikšno decentralizacijo zaradi dejstva, ker večje sindikalne organizacije ne morejo uspešno delovati, če obsegajo preveč članov. Problematika našega dela je namreč tolikanj razdrobljena, da lahko o njej dosledno razpravljajo samo člani v ožjem krogu. Posamezne sindikalne podružnice so v teh dneh že izvolile svoje nove odbore in poslej morajo skrbeti, da bodo razvile živahno in vsestransko delo v svojih podružnicah. Pred vsako sindikalno organizacijo so trenutno zelo pomembne razprave o novi ustavi, občinskem statutu, pravilniku našega podjetja in o vseh obveznostih, ki jih določa naš pravilnik in drugi načrti za delokrog določene sindikalne podružnice.

Pomisleki, da bi razdrobljenost organizacije v posamezne podružnice lahko škodila zaradi možnosti izolacije, so odvečni, kajti dejstvo, da iz vsakega odbora sodeluje v Izvršnem svetu SPC po en član, zagotavlja koordinacijo in usmerjanje k skupnim ciljem in nalogam. Skrbeti bomo morali samo za to, da novi odbori sindikalnih podružnic ne bodo zaspali, temveč resno prijeli za delo, ki ga je povsod dovolj, a ga žal še vedno preveč zanemarjamo.

VSAK ODSTAVEK MI JE BIL NOV IN DRAG!

Dragi urednik!

Pred kratkim sem prejel cinkarniško glasilo, ki se zanj najlepše zahvaljujem.

V valjarni sem delal skoraj tri léta, a potem sem jo moral zapustiti, ker sem moral na odsluženje kadrovskega roka.

Izkoriščam to priložnost in v časopisu pozdravljam vse cinkarnarje, posebej pa še valjevce — Verdetovo skupino, s katerimi sem preživel največ delovnega časa. Hkrati se jim zahvaljujem za denarno pošiljko.

Dragi urednik, zdaj vidim, koliko je vreden ta časopis, če je človek oddaljen iz domačega kraja, pa lahko iz časopisa spozna vse, kaj se dogaja v podjetju. Časopis sem prečital dvakrat in vsak odstavek mi je bil nov in zelo drag.

Uredništvo in ves kolektiv Cinkarne še enkrat pozdravlja IV valjavec,

Vili Založnik,
V. P. 1202/12
Travnik, Bosna

DRAGI TOVARIŠ!

Zadovoljni smo, da vas je naše glasilo razveselilo in pričakujemo, da se boste še kaj oglasili. Želimo vam, da bi vam dnevi v JLA čim lepše minili.

SERVIS ZA POMOŽNA DELA

Pod tem naslovom smo čitali v prejšnji številki, da bi tudi v Celju ustanovili takšen servis. Pisec tega članka prav gotovo ni pomislil na besede tovariša Tita in že na tako majhne denarne mesečne prejemke snažilk, čuvajev in vratarjev. Kako bi se počutila družina pisca tega članka, če bi on prejel mesečni zaslužek v tej višini kot ga ima npr. delovni invalid podjetja čuvaj ali vratar. Ne pomisli, kako je sploh mogoče shajati družini s tako majhno plačo? Zavedati bi se tudi moral, da smo mi prej delali v proizvodnji v podjetju in postali pri delu v podjetju delovni invalidi. Potrebujemo le socialno zaščito, ne pa da bi se nas podjetje iznebilo na lep način. Noben član podjetja ne bo predlagal čuvajem ali vratarjem lep zaslužek — zakaj, je lahko razumljivo. Čuvaji in vratarji so podjetju koristni in mu mnogo prihranijo s tem, da preprečijo marsikateri nedovoljen iznos iz podjetja.

Zanima nas še to — zakaj smo prejeli v mesecu avgustu manjšo urno plačo kot v mesecu juliju? Prosimo za pojasnilo?

-er

Dragi tovariš!

Objavljamo vaš prispevek, a nanj ne odgovarjamo, ker računamo, da vam bodo odgovorile v prihodnji številki merodajne službe.

ZAMUDNIKOM OSTANEJO KOSTI

V zadnji številki Cinkarnarja — stran 8 — je bil na šaljiv način opisan ter primerno karikiran uspeh — pa tudi posledice cinkarniškega »Piknika«.

Žal, nismo vsi istega mišljenja kot je avtor omenjenega podlistka.

Zato smatramo za potrebno, da prireditev osvetlimo tudi z druge strani.

Mnogi so namreč zaradi slabega vermena ali iz kakršnih koli vzrokov prišli pozneje — okrog 18. ure — in niso dobili nič, čeprav so imeli plačane obroke — bloke — s katerimi so se na »Pikniku« lahko pod nosom obrisali.

Mnenja sem, da če nekdo nekaj pripravlja, mora biti vsaj toliko sposoben, da vodi tudi evidenco nad svojim delom.

Predvsem pa mi ni bilo in mi še danes ni jasno, če je bila ta prireditev za kolektiv Cinkarne, ali pa splošnega tipa.

Znano mi je, da so v Cinkarni, pa tudi v TOB-u zaposleni delavci z vsega celjskega območja, a videl sem tudi take »goste«, ki niso nikoli delali v teh podjetjih, niti nimajo v njih zaposlenega nobenega svojca ali sorodnika. Le-ti so se potem na široko hvalili, kako so »ga s....« na cinkarniškem »Pikniku«. Rad bi tudi vedel, če smo že takrat bili prikrajšani, ali naj svoje neizkoriščene bloke žrtvujemo za ponovno nastalo škodo, to je za plačilo razbitih steklenic, ker o vrnitvi denarja še do danes ni bilo govora.

DRAGI TOVARIŠ!

Glede piknika na Ostrožnem smo že toliko razpravljali, da zdaj res ni več vredno govoriti o tem. V kolikor so vam ostali neizkoriščeni bloki, jih lahko vnovčite v sindikalni pisarni. To velja tudi za vse druge tovariše, ki blokov niso izkoristili.

KDO MI BO ODGOVORIL?

Tovariš urednik!

Imam vprašanje in prosil bi vas, da ga objavite v Cinkarnarju.

Sam sebe sprašujem in zato bi prosil tudi vas, da mi odgovorite v zvezi s stanovanjsko krizo. Četudi sem peti na vrsti v prioritetni listi, ne morem dobiti stanovanja, pa vendarle sem s svojo družino že 11 let podnajemnik. Zanima me, kakšne prednosti mora imeti človek, da bi mogel dobiti stanovanje. Drugi delavci, ki se znajdejo tako ali drugače, dobijo stanovanje in imajo celo priložnost, da stanovanja izbirajo, da se iz starega stanovanja selijo v novo, četudi imajo enako število družinskih članov, pa so bili 25. ali celo 30. na prioritetni listi, jaz pa sem bil na vrsti peti, pa moram v njegovo staro stanovanje. Vrh tega boluje moja žena na pljučih in za revmo, jaz pa sem postal v Cinkarni delovni invalid.

Sodim, da bi morali že enkrat prenehati s podobnimi privilegiji, ker smo zdaj vsi enakopravni ljudje v socialistični Jugoslaviji in bi ne smeli delavcev razločevati. V tovarni delam že 12 let in prosim vse delovne ljudi v Cinkarni, da vidijo krivico, ki mi jo je storila stanovanjska komisija.

Še vedno mislim, da je moj primer samo nehotena pomota in upam, da bo stanovanjska komisija zadevo znova pretresla in jo rešila, kakor je treba, ker sicer ne bom mogel razumeti, zakaj ravnamo tako. Tovariško vas pozdravlja

Ivan Hercigonja

DRAGI TOVARIŠ!

Objavljamo vaš prispevek, vendar vam ne moremo dokončno odgovoriti. Vemo, da vam je delavski svet na vašo pritožbo dodelil stanovanje, ki z njim niste bili zadovoljni. Ostane vam še vedno možnost nove pritožbe na delavski svet, a v kolikor čutite, da ste prikrajšani za svojo pravico, imate možnost, da poiščete pomoč v pravni posvetovalnici, ki jo je organiziral IS SPC za svoje člane.

„Sodnik zalamejski“

v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju

Kot svojo prvo predstavo v letošnji sezoni je celjsko poklicno gledališče uprizorilo starodavno igro velikega španskega ljudskega pisatelja iz 17. stoletja Pedra Calderona de la Barca »Sodnika zalamejskega«. Igra doživlja pri občinstvu lep odziv, saj je pisana v sočnem in vsakomur dostopnem jeziku, polna je španskega fantazijskega sveta, vročekrvnega temperamenta in strastnosti, kruta je in poetična, paša za vsake oči. Špansko gledališče je bilo nekdaj sproščeno ljudsko gledališče in je moralo skrbeti za svojo izbirčno publiko, saj je bila le-ta abonirana tudi na bikoborbe in na požige krivovercev.

Calderon je prvi Španec, ki prihaja na celjski oder. Vsebinsko je delo zelo razgibano. Kraljevi vojaki pridejo v vas Zalamejo. Kljub budnemu očesu kmečkega veljaka, ugrabijo in oskrunijo njegovo hčer. Nameri pa se, da kmetje prav tedaj izvolijo njega za sodnika te vasi. In zdaj, ko mu je pravica dana v roke, sodi krivca stotnika, ki je onečastil njegovo hčer. Sodi ga kljub grožnjam in napadom soldateske. Obsodi ga na smrt.

Uprizoritev je za gledališko občinstvo zanimiva še z druge plati. V njej namreč že nastopajo novi mladi igravci, ki so prišli z ljubljanske Akademije za igravsko umetnost. Nastopajo pa tudi — po najboljši celjski tradiciji — številni celjski amaterji.

Med naslednjimi premierami naj omenimo še obe mladinski deli, s katerimi skuša SLG ustreči svojim mladim obiskovavcem. »Rdeče in modro v mavrici« že igrajo. Ta stara kitajska pravljica je namenjena tako mladim kakor starim. Pripoveduje o mladi ljubezni, ki je polna odpovedi in iskanja preko vsemogočih družbenih ovir. Mlada dva razdruži smrt od žalosti, da se potem spet najdeta v mavrici na nebu. Pravljica je pristen odsev ljudskega pesništva. Proti novemu letu pa bo že zunaj »Plesoči osliček«, glasbena komedija za otroke.

Za odrasle v abonmaju in izven abonmaja pa je celjsko gledališče uprizorilo enodejanki »Žena pred obzidjem« in »Piknik na bojišču«. Obe deli sta združeni v en gledališki večer. Sta po svojem izrazu moderni, toda docela razumljivi vsakemu gledavcu. Drugo delo, »Piknik na bojišču«, je vrhu tega pisano kot humoristična nenavadna podoba vojaka na bojišču, ki ga obiščeta oče in mati. Kakor je zgodba duhovita in nenavadna v svojem okolju, tako se tudi nenavadno konča. Toda o tem naj predstava sama spregovori.

jé

Pavle Jeršin in Emilija Grmova v »Sodniku Zalamejskem«

GLEDALIŠKE PREDSTAVE ZA CINKARNO

IS SPC se je odločil, da bo priredil za člane kolektiva štiri predstave iz abonmaja SLG Celje. O samih predstavah bomo pisali prihodnjič kaj več, medtem ko vas zaenkrat opozarjamo, da bo prva predstava »ODKRITOSRČNA LAŽNIVKA« na programu proti koncu decembra. Če za to predstavo ne bo dovolj zanimanja, bomo druge tri predstave seveda odpovedali.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH

BRZOTURNIRJI

Rezultati brzoturnirjev, ki smo jih odigrali v zadnjih treh mesecih:

Avgusta je sodelovalo pet igravcev, zmagal pa je član Celjskega šahovskega kluba, Peter Oder, ki je dobil vse štiri partije, drugo in tretje mesto si delita Počivalšek in Dečko, četrto in peto pa Šnajder in Zorko.

Na brzoturnirju meseca septembra je igralo šest članov, izid pa je bil takle: prvo in drugo mesto si delita ing. Vrhovec in Šnajder, tretji ing. Pipuš, četrti Arh, peti Persolja, šesti Krašovec.

Meseca oktobra sta bila odigrana dva brzoturnirja. Na rednem je sodelovalo pet igravcev, zmagal pa je Počivalšek. Za njim so se zvrstili: Šnajder, Persolja, Dečko in Zorko.

Na drugem, oziroma izrednem brzoturnirju, je sodelovalo osem igravcev, med njimi dva člana Celjskega šahovskega kluba, in sicer mojstrski kandidat Zvonko Draksler in drugokategornik Stane Primožič. Zmagal je Draksler, ki je oddal samo pol točke ing. Vrhovcu in osvojil 6 in pol točk, drugo in tretje mesto si delita Šnajder in in ing. Vrhovec s petimi točkami, četrti je ing. Pipuš (štiri točke), peti Primožič (tri točke), šesti ing. Marjanović (dve in pol točke), sedmo in osmo mesto pa si delita Krašovec in Zorko z eno točko.

PRVENSTVO CINKARNE V ŠAHU

Meseca oktobra je začel šahovski turnir za prvenstvo Cinkarne v šahu za leto 1963. K tekmovanju se je prijavilo 15 igravcev. Čeravno ta številka ni majhna, moramo ugotoviti, da pogrešamo nekaj naših dobrih igravcev. Prav tako pogrešamo med udeleženci šahiste iz Kemijskih obratov 2.

Pri žrebu številk so se igravci takole uvrstili v turnirsko tabelo:

1. Ljubič, 2. ing. Klinger, 3. Počivalšek, 4. Zorko, 5. Šnajder, 6. ing. Marjanović, 7. Jančič, 8. ing. Pipuš, 9. Dečko, 10. Šmidt, 11. ing. Vrhovec, 12. Smeh, 13. Krašovec, 14. Persolja in 15. Jovanović.

Po doslej odigranih kolih je stanje takole: ing. Pipuš in Počivalšek po 3 točke, Šnajder 2 in pol, Dečko in Jovanović 2, ing. Klinger 1 in pol, Krašovec in Šmidt 1, ing. Marjanović in Smeh pol, brez točke pa so še: Jančič, Ljubič, Persolja, ing. Vrhovec in Zorko. Hkrati vabimo vse udeležence, da bolj redno hodijo k odigravanju partij.

SINDIKALNO MOŠTVENO PRVENSTVO LRS

V dneh od 2. do 5. novembra je bil v Portorožu finale sindikalnega moštvenega prvenstva v šahu. Za to tekmovanje se je prijavila tudi naša sekcija. V našem moštvu so nastopili igravci: ing. Vrhovec, Šnajder, ing. Pipuš, Dečko, ing. Klinger in Počivalšek.

O uspehih tekmovanja bomo poročali v prihodnji številki Cinkarnarja.

J. Š.

KINO SPORED

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali v celjskih kinematografih od 15. novembra do 15. decembra letos:

KINO UNION:

Od 17. do 21. XI. »ČRNI NAREDNIK«, ameriški barvni cinemascope
Od 22. do 26. XI. »VOHUN SORG«, francoski vistavision
Od 27. do 29. XI. »DEŽELA PETIH KONTINENTOV«, jugoslovanski
Od 30. XI. do 4. XII. »ALAMO«, I. del, ameriški barvni cinemascope
Od 5. do 9. XII. »ALAMO«, II. del, ameriški barvni cinemascope
Od 10. do 13. XII. »POKLICALI SO TUDI 5/C«, jugoslovanski
Od 13. do 14. XII. »KRUH IN ROŽE«, ruski
Od 15. do 18. XII. »GLEJ SVOJE DELO, DANIELA«, francoski

KINO METROPOL:

Od 18. do 19. XI. »KJE JE SREČA«, italijanski
Od 20. do 21. XI. »OZDRAVLJENJE«, nemški
Od 22. do 25. XI. »DOKTOR IN LJUBEZEN«, angleški barvni
Od 26. do 30. XI. »MEČ MASČEVANJA«, francoski barvni cinemascope
Od 1. do 3. XII. »BILA JE NOČ V RIMU«, italijanski
Od 4. do 5. XII. »DOŽIVLJAJI DETEKTIVA BUSSETTA«, amer. barv. ris.
Od 6. do 7. XII. »NENAVADEN SVET«, italijanski barvni
Od 8. do 12. XII. »MEDALJON S TREMI SRCI«, jugoslovanski
Od 12. do 15. XII. »MATI IVANA ANGELSKA«, poljski
Od 16. do 19. XII. »OBSODBA«, francoski

Spored objavljamo po podatkih Kino podjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

TŠ Cinkarne začela s poukom

Dne 29. oktobra 1962 je bila v sindikalni dvorani majhna svečanost ob pričetku Tehniške šole — oddelek za odrasle v Cinkarni. Poleg številnih slušateljev so otvoritvi prisostvovali tov. prof. Lev Premru, šef kemijskega oddelka Tehniške šole za KMRL v Ljubljani, glavni direktor podjetja tov. ing. Čeh Drago, direktor kadrovskega sektorja tov.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Spomini na Cinkarno

Obrat, pocinkovalnica črne pločevine, v katerem sem se zaposlil aprila 1924, je marsikateremu od starih cinkarnarjev še v žalostnem spominu. Delo v njem je bilo zelo strupeno, saj je bil zrak nasičen z vsemogočo nesnago od ostrih plinov, ki so izhajali iz velikih kadi, v katerih se je lužila pločevina, pa do gostega dušečega dima, ki se je valil iz kotla za pocinkovanje. O kaki ventilaciji ni bilo govora, zaščitnih mask pa takrat še sploh nismo poznali. Na obraze smo si vezali mokre cunje ali gobe, toda vse ni nič pomagalo. Vodilni uslužbenci so si tiščali žepni robec na usta, če pa je k nam zašel kak starejši možakar s slabimi pljučmi, jo je moral kar odkuriti na sveži zrak. Naravno, da je bilo tu mesto samo za mlade, na eni strani neizkušene, na drugi pa ljudi z močno voljo in zdravimi pljuči.

Kotel za pocinkanje je vseboval kakih 25 ton tekočega cinka in je bil odprt. S posebnimi kleščami smo pocinkovavci vanj potapljali pločevino ter jo skozi mostiček podajali pomočnikom, da so jo pocinkano izvlekli. Delali smo s polno paro. V borbi za vedno večjo produkcijo so si za eno izmeno, ki je delala mali format, omislili enostavno mrzlo in mokro pocinkanje. Tu so natrpali na kotel kar 6 ljudi in to: 2 vlagavca in 4 pomočnike. Za vlagavce je bilo to eno najnevarnejših delovnih mest, kar si jih moremo sploh zamisliti, kajti vsak cinkarnar mora vedeti, kakšna nevarnost je namakati mrzlo in mokro pločevino v tekoči cink. Gorje, če vlagavec ni imel mirne roke ali če so mu popustile klešče. Brizgajoči cink nas je obletaval kot sršeni, da smo se komaj sproti otepavali. Često pa so bile tudi hujše eksplozije, ki se jim nismo mogli kljub previdnosti izogniti. Nekatera pločevina je namreč mehurčasta, ker ima v sebi zrak. Pri dotiku s cinkom se je tak mehur nabreknil in razpočil in nesreča je bila tu. Takrat nas je pometalo s kotla, kakor muhe, ne glede na to, če je kdo komu skočil na glavo. Spominjam se neke take eksplozije. Vrglo me je s tako silo, da so coklje kar na mestu ostale. Cink me ni dohitel, dobile pa so ga coklje in ko sem vtaknil nogo nazaj v nje, je bila opeklina tu. Sploh pa zdrave kože nisem imel nikdar na sebi, vsaj enkrat letno sem moral v bolnišnico zaradi hujših opeklin. Na »šiht« sem hodil, kakor da bi me vlekli v klavnico, kajti nikdar nisem vedel, če bom šel zdrav domov. Ta neprestani strah mi niti v spanju ni dal miru, tudi ponoči sem krilil z rokami in se otepal na vse strani. Najhujše pa je bilo leta 1929. Tega ne bi mogel pozabiti, če bi živel še sto let.

Neke noči proti koncu meseca junija sem v spanju strašno zatulil in skočil s postelje. Vrgel sem se na tla, strgal s sebe srajco, krilil z rokami in neznansko vpil. Prestrašena žena je začela vpiti na pomoč misleč, da sem ponorel. Pritekla sta oče in mati. To je trajalo nekaj minut, a ko sem se zbudil, nisem vedel ničesar. Legel sem in znova zaspal, čutil sem, da so mi živci že skoraj povsem odpovedali.

Nekaj dni zatem, bila je nedelja 29. junija, sva z ženo obiskala sorodnike v Rimskih Toplicah. Z večernim vlakom sva se pripeljala v Celje in se nato veselo razpoložena vračala peš proti domu. Ko sva prišla mimo bolnišnice, sem se pošalil: »Čuj, Mici, tu notri še pa letos nisem bil, čas bo že, da bom šel pogledat«. Žena se je prestrašila moje šale in me posvarila. »Ne delaj si norcev, še prehitro si lahko notri!« Takoj mi je bilo žal izrečene šale. Minilo je razpoloženje in brez besed sva nadaljevala pot proti domu.

O, da ste videli hudiča, kako je hitro priskočil na pomoč, da mi izpolni željo. Že takoj drugi večer so me pripeljali v bolnišnico do smrti opečenega in dobesedno

(Nadaljevanje prihodnjič)

Mario Šubic:

FIČKOMANIJA

(Nadaljevanje in konec)

Med občinstvom, ki se je delno že razhajalo, večji del pa spremljalo dramatični prizor na odru, je še enkrat vzkipelo. Tisoč zavisti, tisoč isker smeha. Mnogi so vrgli visoko v zrak svoje nalepljene tablice. Fička je dobil majhen, čokat pekovski mojster. Fredelal ga bo lahko v Furgone in z njim bo razvažal jutranjo naklado kruha.

»Vidiš, mene bi bil ubogal, pa bi te bil počakal«, se je nenadoma prislinila tašča. »Saj so ti tombole vedno ušle skozi prste«.

»Zato imaš pa ti krompir, ker si me dobila za zeta. Tu jih imaš, izvleci si boljšega.«

Razgret kakor krop ji je stisnil usodna kartona v roke, potisnil klobuk na oči in roke v žep ter odšel. Saj so bile, pravno vzete, srečke itak njene; le oba kartona, v katerih je nekoč kupil fantove čevlje, sta bila njegova.

Ni zapazil, da je v tem žreb že prišel do desetega in da je zares šla medtem tudi druga vespa. Počasi je stopil s tribune in pravkar še enkrat preklel ciganko iz rane mladosti in ji bil hvaležen, da si je prihranil petnajst odstotkov davka na zadetek iz loterije.

Tedaj pa je začul nad sabo glasne klice.

»Deziderij, Deziderij!«

»Kakšen Deziderij. Dezesperij! Pustite me pri miru.«

»Moped smo zadeli«, se je nagnila žena čez rob tribune, da se je ograja skoro prelomila.

Mož se je bolj škodoželjen kot presenečen vrnil na prizorišče dogajanja. Tam se ni malone nihče več brigal za dvanajsti žreb, ko je ta prisodil mlademu, bradatemu umetniku s pisano ovratno ruto — velik pralni stroj. Smeh je dobil dvojno plačilo. Deziderijeva tašča pa je kljub ognjemetu zbadljivih pogledov odpeljala svoj moped.

Doma je potem rešila pravno plat proti pričakovanju široko: razglasila je nad njim kolektivno lastnino. A to je pomenilo za Deziderija delovne vožnje, za sina poskušne vožnje z defektnimi posledicami, kadar ni bilo nikogar doma, za taščo pa — po vsej verjetnosti — imenitne nedeljske sprehode.

Bil je mož, ki je imel toliko strasti in tako malo sreče. Skratka, upal je vse življenje.

Sploh pa je bila to družina, ki je vselej gradila svoje sožitje na tekočih prepirih. In ko se je polegel vihar, ki je spet nastal ob nakupu srečk, je postala slavna, ker je zadela na loteriji. Nič zato, če ni bil fičko, čeprav bi ga bili dobri ženi v navalu praktičnosti takoj spet prodali, z odbitkom petnajstih odstotkov državi; saj to sta javnosti vešče prikrili. Mož pa je bil in ostane finančno nevešč. Zato bo zanj tudi moped dovolj, ki je vseskozi uporabna reč.

Dezideriju je bila vsa zadeva okrog taščine slave malce nerodna. A spet je iskal globlji smisel svojih konjičkov; tudi to pot je planiral za vse, konjička pa je dobila njegova tašča. Pač zloba ciganke in smola pri loteriji.

A ni bil potrt, bil je po duši dober človek in bil je najbolj srečen, kadar se je njegova tašča s slovesnim hrupom odpeljala na mopedu na nedeljske sprehode.

Kdo bi verjel, da je bil to tudi zanj beg skozi zadnji izhod?

Pa je bilo res: v tistih trenutkih je namreč ujel svoje notranje ravnovesje in ravnovesje sveta.

TŠ Cinkarne začela s poukom

(Nadaljevanje s 7. strani)

Sagadin Karlo ter predavatelji. V otvoritvenem govoru je tov. glavni direktor poudaril pomen oddelkov TŠ za odrasle v Cinkarni. Ta način pridobivanja srednjih strokovnih kadrov je za podjetje izredno pomemben in to iz dveh razlogov. Kandidati so s proizvodnjo že dokaj dobro seznanjeni, saj iz nje izhajajo in jih po končanem šolanju ni treba še posebej uvajati, drugi razlog pa je to, da iz rednih šol pride premalo srednje strokovnega kadra v službo, ker absolventi v prtežni večini težijo po vpisu na fakulteto, kar ima za posledico, da je danes srednje strokovnega kadra občutno premalo, saj odpadejo na enega tehnika 3 do 4 inženirji, namesto da bi bilo obratno. Tov. direktor je nato govoril o povečanju naše tovarne, kjer je predvsem omenil rekonstrukcijo topilnice in pa gradnjo nekaterih gospodarsko zelo pomembnih tovarniških objektov. V zvezi s tem je za Cinkarno še posebej pomembno dejstvo, da pričenjamo s Tehniško šolo, saj bomo v perspektivi potrebovali večje število obratnih tehnikov, če hočemo da bodo rekonstruirani in novi obrati res lahko obratovali. Ob koncu je pozval vse slušatelje in predavatelje k resnemu sodelovanju. »Delo bo naporno, vendar sem prepričan, da bomo s skupnimi napori uspeli«, je zaključil tov. glavni direktor.

Tehniška šola za odrasle v Cinkarni ima dva oddelka, in sicer metalurškega in kemičnega, ki sta v sklopu Tehniške šole za kemijsko, metalurško, rudarsko in lesnoindustrijsko stroko v Ljubljani, kot matične šole. Pokroviteljstvo te šole smo sprejeli zato, ker je ta šola z dolgoletno tradicijo in ker ima ta šola več takih oddelkov za odrasle širom Slovenije in ima ravno zaradi tega bogate izkušnje. Oddelka v Cinkarni štejeta skupno 64 slušateljev, in sicer oddelek za kemijo 31 ter oddelek za metalurgijo 33. Šola je pričela z rednim delom 30. oktobra, in sicer je pouk štirikrat tedensko popoldne po 4 ure. Večino predmetov poslušajo slušatelji obeh oddelkov skupaj, deljeno je zaenkrat le kemija in strojeslovje. Za pouk koristimo sindikalno dvorano in deloma novo jedilnico v kemijskem obratu II.

Računamo pa, da je to le začasno, kajti že prihodnjo pomlad bo šola imela 2 svoji učilnici, tako da ne bo zastoja pouka zaradi pomanjkanja prostora. V tem oziru bomo dobili s strani uprave podjetja vso pomoč in so prvi koraki v zvezi s tem že storjeni. Pogoje za uspešno delo torej imamo, treba bo le angažirati vse lastne sile in uspeli bomo, kajti zavedati se moramo izredne pomembnosti tega koraka za podjetje samo in za celotno gospodarstvo. Uredništvo želi vsem slušateljem Tehniške šole v Cinkarni obilo uspeha pri svojem delu.

KADROVSKE VESTI

V času od 15. septembra do 15. novembra je prišlo v podjetje 30 delavcev, iz podjetja pa je odšlo 24 delavcev.

V POKOJ SO ODŠLI:

Gosnik (Franc) Ludvik — kemija, starostna upokojitev; Krulec (Martin) Ivan — kemija, starostna upokojitev in Rozman (Alojz) Karel — topilnica, starostna upokojitev.

POROČILA STA SE:

Milan Krsnik iz valjarne in Rudi Krajnc iz kemijskih obratov I. Čestitamo!

UMRL JE:

Razgoršek (Jernej) Filip iz pomožnega oddelka.

MANJKALI SO:

Na 12. seji upravnega odbora (12. oktobra) ni manjkal nihče neopravičeno.

Na 13. seji upravnega odbora (20. oktobra) ni manjkal nihče neopravičeno.

Na 14. seji upravnega odbora (26. oktobra) ni manjkal nihče neopravičeno.

Na 8. seji delavskega sveta podjetja (8. oktobra) so neopravičeno izostali: Jože Jančič (topilnica), Ivan Amon (pražarna), Majda Marcen (uprava), Mirko Petek (uprava), Ludvik Gregorič (superfosfat), ing. Zdenko Stojan (litopon), Stane Korošec (anorganska kemija) in Maks Polenik (OOB).

Preklic

Podpisani obžalujem in preklicujem besede, ki sem jih izrekel proti tovarišu Jesenovcu.

Mihael Petek

Prejšnji mesec so se mnoge žene veselile, ko so njih možje stražili po celjskih gošah, medtem ko so one navdušeno sprejele stražo pri naši blagajni. Cinkarnarje pa je v gošah skominalo po jabolčniku . . .

V mesecu tehnike

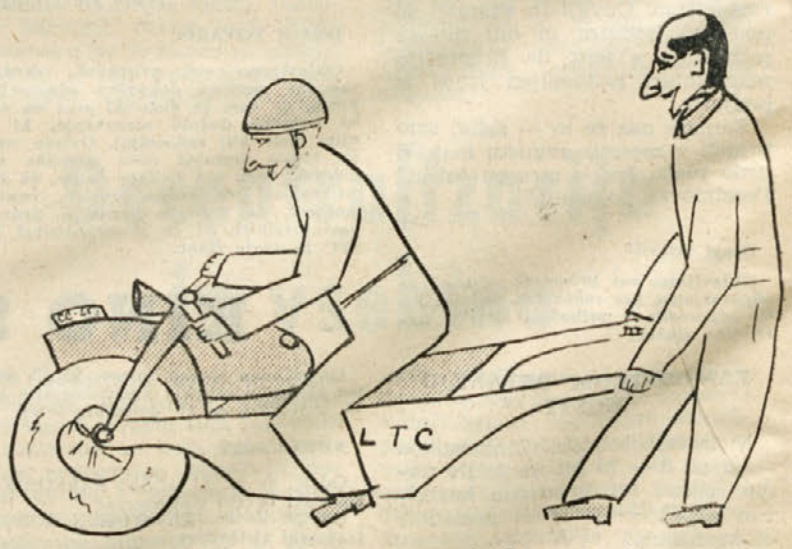

Vozila avto-moto oddelka naše Ljudske tehnike so nenehno v nevarnosti, zato naš karikaturist predlaga kako bi mogli uspešno preprečiti nepotrebne okvare vozil

Izpolnite, izrežite in vrzite v nabiralnik »Cinkarnarjeva pošta«!

Ste zadovoljni z našo številko? Da — ne. _____

Kaj vam je najbolj ugajalo? _____

O čem bi radi brali prihodnjič? _____